

I Uvod

U cilju uspješnog sprovođenja mjera za suzbijanje sive ekonomije, u skladu sa Akcionim planom koji je Vlada Crne Gore usvojila 2017. godine, nastavljeno je sa predviđenim aktivnostima. Mjere za suzbijanje sive ekonomije u nadležnosti različitih državnih organa sprovedene su u koordiniranim postupcima nadležnih uprava ali je unaprijeđena i saradnja sa drugim institucijama i organima lokalne samouprave u dijelu korišćenja njihovih podataka. Naročita pažnja posvećena je jačanju fiskalne discipline i eliminisanja nelojalne konkurencije kao i podizanje svijesti o značaju legalnog poslovanja. Sve ovo sprovedeno je kroz preventivne, restriktivne ali i stimulatívne mjere.

U skladu sa aktivnostima koje su predviđene Akcionim planom, kao relevantne institucije koje aktivno učestvuju u sprovođenju mjera prepoznati su Ministarstvo finansija, Poreska uprava, Uprava carina, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo rada i socijalnog staranja, Uprava policija i Uprava za inspekcijske poslove.

U nastavku je dat pregled aktivnosti koje su realizovane tokom 2018. i u I i II kvartalu 2019. godine.

II Aktivnosti organa nadležnih za sprovođenje mjera za suzbijanje sive ekonomije

II.1 Uprava za inspekcijske poslove

1. Nadzor svih inspekcija Uprave u periodu januar – jun 2019.

Uprava za inspekcijske poslove je preko 22 inspekcije u svom sastavu (koje vrše nadzor), u periodu januar - jun 2019. godine, izvršila ukupno 27.248 inspekcijskih pregleda, od čega se 24.100 odnosi na nadzor na unutrašnjem tržištu, dok je 3.148 inspekcijskih pregleda izvršeno u spoljnotrgovinskom prometu (po zahtjevima privrednih subjekata).

Ukupni podaci o nadzoru (unutrašnje tržište) inspekcija Uprave u periodu I-VI 2019 (sa uporednim podacima za isti period 2018):

	Nadzor i mjere	JANUAR - JUN 2018	JANUAR - JUN 2019	%
1.	Broj inspekcijskih pregleda	24.219	24.100	-0,50
2.	Broj utvrđenih nepravilnosti	10.546	10.831	2,70
3.	Broj ukazivanja	4.478	3.916	-12,55
4.	Broj rješenja	3.836	4.324	12,72
5.	Broj prekršajnih naloga	5.090	5.647	10,94

6.	Iznos izreč. n. kazni p. naložima	1.771.515,00€	2.193.210,00€	23,80
7.	Broj zaključaka o n. kažnjavanju	39	41	5,13
8.	Iznos izreč. n. kazni zaključkom	42.000,00€	37.000,00€	-11,90
9.	Broj zahtjeva za pokr. p. postupka.	314	191	-39,17
10.	Broj krivičnih prijava	11	12	9,09

2. Aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije

Akcioni plan za suzbijanju sive ekonomije, koji je donijela Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: AP), jedan je od osnova plana rada Uprave za inspekcijske poslove, pa se realizacija ovog AP prati po planiranim aktivnostima inspekcija koje su uključene u njegovu realizaciju.

U cilju efikasnijeg suzbijanja sive ekonomije, Uprava praktikuje pojačani inspekcijski nadzor u određenim oblastima nadzora, na određenim područjima Crne Gore, u određenim periodima godine, primjenjujući metode rotacije inspektora i zajedničkog nadzora od strane dvije i više inspekcija Uprave, kao i saradnju sa drugim nadležnim organima.

Tako je u izvještajnom periodu vršen pojačani nadzor putem zajedničkih kontrola Tržišne, Turističke i Inspekcije rada, na području Žabljaka i Podgorice (u ugostiteljskim objektima od strane turističkih i inspektora rada, a u objektima trgovine, od strane tržišnih i inspektora rada). Vršen je i pojačani nadzor nelegalnog prometa cigareta u zajedničkim kontrolama Tržišne inspekcije, Uprave carina (Odsjek za suzbijanje krijumčarenja) i Poreske uprave, posebno intenziviran na području Podgorice, svakodnevno (uključujući i dane vikenda), obilazeći pijačne prostore (tržni centar „Gintaš“, Kamionska pijaca), kao i područje opštine Tuzi. Vršena je i zajednička kontrola nelegalnog prometa cigareta od strane Tržišne inspekcije i inspektora za privredni kriminal Uprave policije, na području Berana i Andrijevice. Turistička inspekcija je vršila zajedničke kontrole sa Poreskom upravom, ugostiteljskih objekata, posebno u pogledu izdavanja fiskalnih računa. Zdravstveno-sanitarna, Turistička i Inspekcija rada su na području Podgorice, vršile kontrolu ugostiteljskih objekata. Takođe, u kontinuitetu je vršena kontrola točenja alkohola maloljetnim licima u ugostiteljskim objektima (Turistička inspekcija i Uprava policije – Odjeljenje za maloljetničku delikvenciju). Turistička inspekcija je zajedno sa Inspekcijom za igre na sreću i Inspekcijom rada vršila kontrolu ugostiteljskih objekata u kojima se priređuju igre na sreću na području Berana, Bijelog Polja, Pljevalja, Rožaja i Bara. Inspektori rada su kontinuirano, zajedno sa poreskim inspektorima i inspektorima za strance, vršili kontrolu zapošljavanja stranaca. Takođe, Inspekcija rada je zajedno sa Urbanističko-građevinskom inspekcijom i Poreskom upravom vršila kontrolu gradilišta na području Ulcinja u aprilu i maju (inicijativa MORT-a), a po inicijativi istog ministarstva, Turistička i Inspekcija rada u maju su vršile zajednički nadzor hotela u Ulcinju. Šumarska inspekcija je, u skladu sa Akcionim planom za suzbijanje nelegalnih aktivnosti u šumarstvu, vršila zajedničke koordinirane aktivnosti u prvom kvartalu, sa predstavnicima Uprave policije i Uprave za šume, i tom prilikom su otkrivene bespravne sječe u državnoj šumi na području opštine Mojkovac, Pljevlja, Bijelo Polje i

Berane. Takođe, u zajedničkim aktivnostima Šumarske i Inspekcije rada vršena je kontrola preduzeća iz oblasti šumarstva i drvne industrije (sa jednim zaposlenim), koja su iskazala značajan promet u prethodne dvije godine. U 50-ak izvršenih kontrola, ova inspekcija nije utvrdila nepravilnosti, dok je Inspekcija rada naišla na jedan broj nelegalno zaposlenih lica i preduzela propisane mjere.

Podaci o realizaciji aktivnosti iz AP po inspekcijama (i djelatnostima):

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<u>TRŽIŠNA</u> <u>INSPEKCIJA</u> Trgovina (UIP-1)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/prijava trgovine/upis u CRPS	3.969 / 35	53 - obavljanje trgovine bez podnesene prijave trgovine nadležnom organu	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 47 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti - 6 Prekršajni nalog – 60 Iznos novčanih kazni – 15.000 € Krivična prijava - 1
(UIP – 2)	2. Kontrola dokaza o nabavci robe (porijeklo) i evidencije nabavke i prodaje robe	3.969 / 22	12 - neposjedovanje dokaza o nabavci robe zatečene u prometu	Rješenje o privremenom oduzimanju robe (duvanski proizvodi i ostala roba) – 12 Vrijednost oduzete robe – 621,05 € Prekršajni nalog - 12 Iznos novčanih kazni - 7.000 €
(UIP-3)	3. Kontrola robe u transportu namijenjene daljoj prodaji	1/1	-	-

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
(UIP-4)	4. Kontrola isticanja cijena i dr. u vezi sa cijenama	4.213/33	221 -nepropisan način isticanja cijena, nepridržavanje utvrđenih i istaknutih cijena, nepropisno isticanje cijena kod prodajnih pogodnosti -sniženja, rasprodaja, akcijska prodaja, promotivna prodaja, kao i kod posebnih uslova prodaje	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 107 Ukazivanje - 114 Prekršajni nalog - 255 Iznos novčanih kazni – 210.500 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 2
(UIP-5)	5. Kontrola izdavanja fiskalnih računa, odnosno računa	4.213 / 42	12 - neizdavanje računa potrošaču za kupljenu robu, odnosno izdavanje računa koji nijesu propisane sadržine	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 12 Prekršajni nalog - 16 Iznos novčanih kazni – 5.550 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 1
(UIP-6)	6. Kontrola uplate pazara u trgovini na malo	3.969 / 2	¹	-

¹ U nadzoru uplate pazara u trgovini na malo nije bilo nepravilnosti, što ukazuje da je kontinuiranim nadzorom ove inspekcije postignut efekat.

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
(UIP-7)	7. Kontrola elektronske trgovine robom (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancione trgovine robom	5 / 5	2 - obavljanje distancione trgovine bez prethodne prijave	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 2 Prekršajni nalog - 3 Iznos novčanih kazni – 900 €
Zanatstvo i druge usluge (koje su u nadležnosti UIP) (UIP-27)	8. Kontrola pristupa djelatnosti/ prijava obavljanja zanata	483 / 21	23 –obavljanje zanatske djelatnosti bez prijave zanatstva	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 15 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti - 8 Prekršajni nalog - 27 Iznos novčanih kazni – 2.430 €
(UIP-28)	9. Kontrola isticanja cijena i dr. u vezi sa cijenama	483/12	157- nepropisan način isticanja cjenovnika na mjestu gdje se usluga pruža	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 131 Ukazivanja-26 Prekršajni nalog – 131 Iznos novčanih kazni – 39.300 €
(UIP-29)	10. Kontrola izdavanja fiskalnih računa, odnosno računa	483 / 3	19 - neizdavanje računa potrošaču za kupljenu robu, odnosno izdavanje računa koji nijesu propisane sadržine	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 19 Prekršajni nalog - 19 Iznos novčanih kazni – 8.550 €

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		<i>21.788²/176</i>	<i>499</i>	<i>Ukazivanje- 140 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 333 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti – 14 Rješenje o privremenom oduzimanju robe (duvanski proizvodi i ostala roba)- 12 Vrijednost oduzete robe – 621,05 € Prekršajni nalog – 523 Iznos novčanih kazni – 289.230,00 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 3 Krivična prijava - 1</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		<i>7.478³/490</i>	<i>3.627</i>	<i>Broj ukazivanja- 566 Broj rješenja- 2.607 Broj izdatih prekršajnih naloga- 3.089 Ukupan iznos novčanih kazni - 885.280,00 € Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka- 12 Broj krivičnih prijava- 1</i>

² Ukupni podaci po aktivnostima iz AP predstavljaju ukupan broj kontrolisanih segmenata (planiranih aktivnosti).

³ U jednoj inspekcijskom pregledu izvrši se kontrola više segmenata-planiranih aktivnosti

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<u>TURISTIČKA</u> <u>INSPEKCIJA</u> Ugostiteljstvo (UIP-11)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/odobrenja za rad	225 / 213	60- neposjedovanje odobrenja za rad, izdatog od strane nadležnog organa	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 1 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti – 54 Rješenje o zabrani obavljanja djelatn pečačenjem - 45 Prekršajni nalog - 59 Iznos novčanih kazni – 32.700,00 €
(UIP-13)	2. Kontrola elektronskog nuđenja usluga (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancionog nuđenja usluga	97/-	16 - pružanje usluga smještaja i oglašavanje u sredstvima javnog informisanja suprotno rješenju o kategorizaciji nadležnog organa (MORT-a ili organa lokalne uprave), kao i naplaćivanje usluga prakinga zajedno sa uslugama hrane i pića	Ukazivanje - 13 Prekršajni nalog - 8 Iznos novčanih kazni – 3.900,00 €
(UIP-14)	3. Kontrola evidencije gostiju	1.169 / 1	23- neevidentiranje gostiju u knjigama stranih i domaćih gostiju, odnosno vođenje evidencije gostiju na nepropisan način	Ukazivanje – 10 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 1 Prekršajni nalog - 22 Iznos novčanih kazni - 16.300,00 €

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
(UIP-15)	4. Kontrola vrste i kategorije objekta	1.207/ 1	130 - neposjedovanje standardizovane table sa oznakama kategorije, od strane ugostiteljskih objekata koji podliježu kategorizaciji	Ukazivanje – 110 Prekršajni nalog - 50 Iznos novčanih kazni – 25.400,00 €
(UIP-16)	5. Kontrola deklaracije proizvoda koji se prodaju putem usluživanja	23 / 2	10 - usluživanje gostiju proizvodima sa isteklim rokom trajanja ili bez deklaracije proizvoda	Ukazivanje -4 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti -2 Prekršajni nalog - 12 Iznos novčanih kazni – 10.300 €
(UIP-17)	6. Kontrola istaknutih cijena i pridržavanje istih	993 / 6	206 - neisticanje cijena usluga proizvoda (hrane i pića) na vidnom mjestu, kao i neposjedovanje dovoljnog broja cjenovnika i nepridržavanje objavljenih cijena	Ukazivanje – 175 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 19 Prekršajni nalog – 83 Iznos novčanih kazni - 41.000 €
(UIP-18)	7. Kontrola osiguranja gostiju	48/ -	6 - nezaključivanje ugovora sa osiguravajućim kućama, od strane pružalaca usluga smještaja	Ukazivanje - 5 Prekršajni nalog - 2 Iznos novčanih kazni - 2.200 €

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
Turizam (UIP-21)	8. Kontrola pristupa djelatnosti/ licenci za obavljanje djelatnosti turističke agencije, odobranja za obavljanje djelatnosti turističkog vodiča, odobrenja za obavljanje turističkih usluga na kupalištu, odobrenja za pružanje turističkih usluga na plovnim objektima nautičkog turizma, odobrenja za pružanje usluga raftinga, odobrenje za obavljanje djelatnosti pružanja usluga iznajmljivanja vozila, odobrenje za iznajmljivanje motora, bicikala, skutera i dr.	182 / 27	96 - neposjedovanje odobrenja, odnosno licence za rad, od strane pružalaca turističkih usluga (turističke agencije, turistički vodiči, turistički pratioci, turistički animatori, zakupci kupališta, brodari, vlasnici skutera i sličnih plovnih objekta)	Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti - 73 Rješenje o zabrani obavljanja djelat. pečaćenjem – 1 Prekršajni nalog - 74 Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 34 Iznos novčanih kazni - 46.800,00 €

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
(UIP-22)	9. Kontrola izdavanja fiskalnih računa odnosno računa kod: turističkih agencija, kupališta, plovnih objekata nautičkog turizma, usluga raftinga, usluga paraglajdinga, iznajmljivanja vozila, motora, bicikala, skutera i dr.	4 / 1	1 - neizdavanje karte, računa ili drugog odgovarajućeg dokumenta gostima, od strane pružalaca turističkih usluga (vlasnici plovnih objekata)	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 1
(UIP-22)	10. Kontrola elektronskog nuđenja usluga (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancionog nuđenja usluga	11 / -	10- neposjedovanje odobrenja za rad i poslovnog prostora, od strane pružalaca turističkih usluga (turistički vodiči i turistički pratioci), koji proširuju svoj predmet poslovanja, kao i na reklamiranje svojih usluga putem društvenih mreža ili na turističkim informativnim pultovima duž šetališta	Ukazivanje - 2 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti – 4 Prekršajni nalog - 8 Iznos novčanih kazni - 7.000,00 €

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
(UIP-23)	11. Kontrola oslobodjenosti pola kupališta od plažnog mobilijara	9 / 9	-	-
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		<i>3.968/260</i>	<i>558</i>	<i>Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 23 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti – 131 Rješenje o zabrani obavljanja djelatn. pečačenjem – 46 Ukazivanje- 319 Prekršajni nalog - 318 Iznos novčanih kazni – 185.600,00 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 35</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		<i>3.934/269</i>	<i>1.717</i>	<i>Broj ukazivanja- 1.096 Ukupan broj rješenja- 218 Broj rješenja o otklanjanju nepravilnosti- 85 Broj rješenja o zabrani- 90 Broj rješenja o pečačenju- 43 Broj izdatih prekršajnih naloga- 291 Ukupan iznos novčanih kazni - 351.990,00 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka- 52 Broj krivičnih prijava- 2</i>

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<u>INSPEKCIJA RADA</u> (UIP -9, 19, 25, 31, 35, 42, 46, 49, 54, 58, 60)⁴	1. Kontrola zapošljavanja (ugovori o radu, prijava na o.s.o.) domaćih i stranaca	1.764/ 454	826 – nezakonito zaposlenih lica (bez ugovora o radu i prijave na obavezno socijalno osiguranje), kod 790 subjekata nadzora, kao i druge nepravilnosti (transformacija radnog odnosa, bez ugovora i prijave u poslovnom prostoru, posebne vrste ugovora-privremeni i povremeni poslovi, anex ugovora, neoglašavanje slobodnih radnih mjesta).	Ukazivanje - 484 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 4 Prekršajni nalog - 884 Iznos novčanih kazni – 450.900.00 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 2 Efekti rada: Inspekcija rada je u izvještajnom periodu zatekla u radu „na crno“ 826 lica, od kojih 286 crnogorska državljana i 540 stranaca. Nakon preduzetih mjera od strane Inspekcije rada u zakonit radni odnos uvedeno je 207 lica, od kojih 156 crnogorskih državljana i 51 stranac. Treba napomenuti da se jedan broj zatečenih stranaca nije mogao uvesti u zakonit radni odnos, jer su preduzete mjere na otkazu njihovog boravka u Crnoj Gori od strane inspektora za strance. Takođe, jedan broj crnogorskih državljana nije uveden u zakonit radni odnos, jer su dali izjavu da više neće raditi kod tog poslodavca. Kako je ugovor o radu dvostrani pravni akt, koji se zaključuje saglasnošću volja poslodavca i zaposlenog, to se u tim slučajevima nijesu mogli postići efekti regulisanja zakonitog radnog odnosa za zatečena lica. Naravno, u svim slučajevima su izrečene sankcije poslodavcu zbog nezakonitog rada. U vezi sa zapošljavanjem stranaca vršene su česte zajedničke kontrole inspektora rada i inspektora za strance Granične policije-Uprave policije. U prvoj polovini 2019. godine takvih kontrola je bilo 192.
⁴ Za inspekciju rada u tabeli nijesu prikazani podaci po djelatnostima, jer IS koji ova inspekcija koristi ne podržava podjelu objekata nadzora po djelatnostima navedenim u ovom AP.				

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
(UIP-10, 19,26,32, 36, 43, 47, 50, 55, 59, 61)	2. Kontrola isplata zarada i uvećanih zarada u propisanim slučajevima (redovnost isplate zarada, uručivanje obračuna zarada zaposlenim i uvećanje zarada po osnovu noćnog, prekovremenog i prazničnog rada)	506/153	Kod 83 subjekta nadzora utvrđene su nepravilnosti koje su se odnosile na zarade (neredovnost isplate zarada, neuručivanje obračuna zarada, neisplaćivanje uvećane zarade po osnovu prekovremenog, noćnog i prazničnog rada)	Ukazivanje - 70 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti -3 Prekršajni nalog - 8 Iznos novčanih kazni – 8.800 €
Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:		2.270/607	909	Ukazivanje - 554 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 7 Prekršajni nalog - 892 Iznos novčanih kazni – 459.700,00€ Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 2

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
Ukupni podaci o radu inspekcije:		4.723/733	2.631	Broj ukazivanja- 1.068 Ukupan broj rješenja- 65 Broj rješenja o otklanjanju nepravilnosti- 53 Broj rješenja o zabrani rada- 12 Broj izdatih prekršajnih naloga- 1.317 Ukupan iznos novčanih kazni - 573.060,00 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka- 3 Broj zaključaka o novčanom kažnjavanju- 9 Iznos izrečene kazne zaključkom- 5.000,00€
<u>METROLOŠKA INSPEKCIJA</u> Trgovina (UIP-7)	1. Kontrola zakonskih mjerila u upotrebi u trgovini robom i određenim uslugama (točenje goriva, usluge vodosnabdijevanja, električne energije, taksi usluge i dr.)	332 / 11	72 – stavljanje mjerila u upotrebu bez važećeg državnog žiga	Ukazivanje - 11 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 62 Prekršajni nalog - 11 Iznos novčanih kazni – 2.950,00 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 4
(UIP-8)	2. Kontrola predmeta od dragocjenog metala (da li su označeni i žigosni)	100 / 31	23 – stavljanje u promet nežigosanih proizvoda	Ukazivanje – 6 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 17 Prekršajni nalog - 3 Iznos novčanih kazni –560,00 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 1

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		432/ 42	95	<i>Ukazivanje - 17</i> <i>Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 79</i> <i>Prekršajni nalog - 14</i> <i>Iznos novčanih kazni – 3.510,00 €</i> <i>Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 5</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		432/42	96	<i>Broj ukazivanja-17</i> <i>Broj rješenja-79</i> <i>Broj izdatih prekršajnih naloga-14</i> <i>Ukupan iznos novčanih kazni -3.510,00€</i> <i>Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka- 5</i>
<u>INSPEKCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST</u> Telekomunikacione i poštanske usluge (UIP-33)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/ licenci za pružanje elektronskih komunikacionih usluga	-	-	-
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		-	-	-

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		<i>49/40</i>	<i>1</i>	<i>Broj rješenja-1 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka-1</i>
<u>INSPEKCIJA ZA USLUGE INFORMACIONOG DRUŠTVA (UIP – 6)</u>	1. Kontrola elektronske trgovine robom (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancione trgovine robom	-	-	-
<u>(UIP-13, 22, 29, 45)</u>	2. Kontrola elektronskog nuđenja usluga (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancionog nuđenja usluga	-	-	-
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		-	-	-
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		<i>34/7</i>	-	-

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<u>SANITARNA INSPEKCIJA</u> (UIP – 29)	1. Kontrola elektronskog nuđenja usluga (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancionog nuđenja usluga	-	-	-
(UIP – 30)	2. Kontrola posjedovanja sanitarne saglasnosti (gdje je to propisano)	173 / 1	8 –pružanje usluga bez sanitarne saglasnosti	Ukazivanje - 6 Rješenje za pribavljanje sanitarne saglasnosti- 8
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		173 / 1	8	<i>Ukazivanje - 6 Rješenje za pribavljanje sanitarne saglasnosti- 8</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		2.903/ 82	826	<i>Broj ukazivanja-370 Broj rješenja-572 Broj izdatih prekršajnih naloga-698 Ukupan iznos novčanih kazni u €- 203.630,00 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka- 57</i>

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<u>ZDRAVSTVENA</u> <u>INSPEKCIJA</u> (UIP – 44)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/odobrenja za rad	433 / 3	12 –obavljanje zdravstvene djelatnosti bez odobrenja	Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti -4 Rješenje o zabrani obavljanja određenih poslova u zdravstvenoj ustanovi- 8 Prekršajni nalog – 9 Iznos novčanih kazni – 5.750 € Krivična prijava- 1
(UIP-45)	2. Kontrola elektronskog nuđenja usluga (uključujući i oglašavanje) i drugih oblika distancionog nuđenja usluga Inspekcija za usluge informacionog društva	1/-	1-reklamiranje zdravstvenih usluga od strane fizičkog lica	Prekršajni nalog – 1 Iznos novčanih kazni – 250 €
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		434/3	13	<i>Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti -4</i> <i>Rješenje o zabrani obavljanja određenih poslova u zdravstvenoj ustanovi- 8</i> <i>Prekršajni nalog – 10</i> <i>Iznos novčanih kazni – 6.000,00 €</i> <i>Krivična prijava- 1</i>

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
Ukupno podaci o radu inspekcije:		434/37	168	Broj ukazivanja-75 Broj rješenja-25 Broj izdatih prekršajnih naloga-98 Ukupan iznos novčanih kazni u €- 41.480,00 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka- 1 Broj krivičnih prijava-2
<u>INSPEKCIJA ZA IGRE NA SREĆU</u> (UIP-37)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/ posjedovanja ugovora o koncesiji za priređivanje igara na sreću	222 / 84	54 –neposjedovanje ugovora o koncesiji za priređivanje igara na sreću	Prekršajni nalog – 32 Iznos novčanih kazni – 59.800 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 1
(UIP-38)	2. Kontrola obračuna varijabilnog dijela koncesione naknade	1/ -	-	-
(UIP-41)	3. Kontrola primjene Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma	1/ -	-	-

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		<i>224/84</i>	<i>54</i>	<i>Prekršajni nalog – 32 Iznos novčanih kazni – 59.800 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 1</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		<i>222/84</i>	<i>54</i>	<i>Broj ukazivanja-37 Broj rješenja-28 Broj izdatih prekršajnih naloga-16 Ukupan iznos novčanih kazni u €- 59.800,00 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka-1</i>

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<u>INSPEKCIJA ZA ŠUMARSTVO, LOVSTVO I ZAŠTITU BILJA (UIP-48)</u>	1. Kontrola poštovanja ugovora o koncesiji (u skladu sa zakonom)	154 / 16	64 – neuspostavljanje šumskog reda, neodržavanje šumske infrastrukture (putevi), nepoštovanje izvođačkog projekta (u dijelu oštećenja podmlatka i stabala koja se nalaze uz traktorsku vlak, kao i nekorišćenja kombinovanog načina prilikom izvlačenja drvnih sortimenata), pomijeranje drvnih sortimenata sa mjesta sječe bez prethodnog prijema, nerealizacija radova u predviđenom roku itd.	Ukazivanje - 26 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti – 4 Prekršajni nalog – 27 Iznos novčanih kazni - 16.300€ Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 2 Krivična prijava - 5 Privremeno je oduzeto ukupno drvnih sortimenata 22,90 m ³ četinara.

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		154 / 16	64	<i>Ukazivanje - 26</i> <i>Rješenje o otklanjanju nepravilnosti– 4</i> <i>Prekršajni nalog – 27</i> <i>Iznos novčanih kazni - 16.300€</i> <i>Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka - 2</i> <i>Krivična prijava - 5</i> <i>Privremeno oduzeto drvnih sortimenata - 22,90 m3 četinara</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		758/122	149	<i>Broj ukazivanja-106</i> <i>Broj rješenja-20</i> <i>Broj izdatih prekršajnih naloga-29</i> <i>Ukupan iznos novčanih kazni u €- 16.700,00</i> <i>Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka-8</i> <i>Broj krivičnih prijava-5</i>
<u>INSPEKCIJA ZA VODE</u> (UIP-48)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/posjedovanja ugovora o koncesiji	211 / 52	11 – eksploatacija šljunka i pijeska sa vodnog zemljišta bez koncesionog ugovora i bez vodne saglasnosti	Ukazivanje– 10 Prekršajni nalog - 8 Iznos novčanih kazni – 1.600 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 1

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		211 / 52	11	<i>Ukazivanje– 10 Prekršajni nalog - 8 Iznos novčanih kazni – 1.600 € Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 1</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		211/52	32	<i>Broj ukazivanja-17 Broj rješenja-14 Broj izdatih prekršajnih naloga-12 Ukupan iznos novčanih kazni p.n. u €-3.430,00 Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog-1 Broj zaključaka o novčanom kažnjavanju-4 Iznos izrečenih novčanih kazni zaključkom-7.000,00</i>
<u>RUDARSKA INSPEKCIJA</u> Koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vode, šuma i lovišta (UIP-48)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/posjedovanja ugovora o koncesiji	51/3	2 –Utvrđene nepravilnosti su se odnosile na tehničku dokumentaciju	Ukazivanje – 2
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		51/3	2	<i>Ukazivanje – 2</i>

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
Ukupno podaci o radu inspekcije:		98/10	17	Broj ukazivanja- 17
INSPEKCIJA SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE (UIP-56)	1. Kontrola pristupa djelatnosti/licenci za pružanje usluga socijalne i dječje zaštite	21/1	11–obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite bez prethodno pribavljene licence za rad pružalaca usluga	Ukazivanje – 7 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 3 Rješenje o privremenoj zabrani rada - 1 Zaključak o izricanju n. kazni zbog neizvršenja rješenja - 3 Ukupan iznos izrečenih kazni - 3.700,00€ U izvještajnom periodu je pribavljeno 6 licenci.
(UIP-57)	2. Kontrola legalnosti korišćenja prava iz socijalne i dječje zaštite	43/4	23 –ostvarivanje prava na osnovna materijalna davanja iz socijalne i dječje zaštite bez dostavljenih dokaza u skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite	Ukazivanja – 18 (u kontrolnim pregledima je utvrđeno da su otklonjene nepravilnosti, tako da nije bilo korisnika koji su nelegalno koristili prava iz socijalne i dječje zaštite). Krivična prijava – 2 (protiv Centara za socijalni rad) zbog nepravilnosti - nezakonitog odobravanja prava iz socijalne i dječje zaštite (za 21 korisnika), koje su utvrđene krajem 2018. godine

INSPEKCIJA	AKTIVNOST	Broj kontrola/ od čega po inicijativama	Broj utvrđenih nepravilnosti	Preduzete mjere
<i>Ukupni podaci po aktivnostima iz Akcionog plana:</i>		<i>64 /5</i>	<i>34</i>	<i>Ukazivanje – 25</i> <i>Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 3</i> <i>Rješenje o privremenoj zabrani rada – 1</i> <i>Zaključak o izricanju novčanih kazni- 3</i> <i>Ukupan iznos izrečenih kazni- 3.700,00€</i> <i>Krivična prijava-2</i>
<i>Ukupno podaci o radu inspekcije:</i>		<i>139/27</i>	<i>93</i>	<i>Broj ukazivanja-40</i> <i>Broj rješenja-45</i> <i>Broj krivičnih prijava-1</i> <i>Broj zaključaka o novčanom kažnjavanju-9</i> <i>Iznos izrečene kazne zaključkom-6.900,00€</i>

UKUPNI PODACI PO AKTIVNOSTIMA IZ AKCIONOG PLANA	29.769/1.249	2.247	Ukazivanje- 1.099 Rješenje o otklanjanju nepravilnosti - 449 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti – 149 Rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti pečaćenjem- 46 Rješenje o privremenoj zabrani rada- 1 Rješenje za pribavljanje sanitarne saglasnosti- 8 Rješenje o zabrani obavljanja određenih poslova u zdravstvenoj ustanovi- 8 Rješenje o privremenom oduzimanju robe (duvanski proizvodi i ostala roba)- 12 Vrijednost oduzete robe –621,05 € Privremeno oduzeto drvnih sortimenata – 22,90 m3 četinara Prekršajni nalog – 1.824 Iznos novčanih kazni – 1.021.740,00 € Zaključak o izricanju novčanih kazni- 3 Ukupan iznos izrečenih kazni – 3.700,00€ Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka – 49 Krivična prijava – 9
---	----------------------------	---------------------	--

Napomena: U tabelu su uneseni podaci po inspekcijama, po djelatnostima (osim za Inspekciju rada), i to pojedinačni i ukupni podaci po aktivnostima iz AP, kao i ukupni podaci o radu inspekcija koje su obuhvaćene AP.

Na kraju su ukupni podaci po aktivnostima iz AP za sve inspekcije.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

3. Pojačani nadzor u sezoni

U cilju suzbijanja sive ekonomije i zaštite ostalih javnih interesa, Uprava posebno planira nadzor u sezoni (ljetnja/zimska), kada se broj potrošača na našem tržištu značajno uvećava, što za posljedicu ima povećanje obima prometa robe i usluga, broj poslovnih objekata (posebno privremenog karaktera) te obim zapošljava (stranih i domaćih lica).

U skladu sa *Planom pojačanog nadzora u zimskoj turističkoj sezoni 2018/2019.*, Uprava je realizovala aktivnosti u periodu 15. decembar 2018. – 15. mart 2019. godine u sjevernim opštinama (Žabljak, Kolašin, Mojkovac, Bijelo Polje, Rožaje, Plav, Berane, Nikšić), sa akcentom na nadzor skijališta i ugostiteljskih objekata. Nosilac aktivnosti bila je Turistička inspekcija, a u nadzoru su učestvovali i Tržišna, Inspekcija rada, Zdravstveno-sanitarna, kao i druge inspekcije Uprave, po potrebi.

Priprema pojačanog nadzora u ljetnjoj turističkoj sezoni 2019.

Period ljetnje turističke sezone je poseban izazov za ovu Upravu i svake godine se radi, kako na unapređenju pripreme pojačanog nadzora u sezoni, tako i na unapređivanju njegove realizacije. U tom smislu, *Planom aktivnosti za pripremu ljetnje turističke sezone 2019*, koji je Uprava donijela u februaru, precizno su planirane svi detalji pripreme za pojačani nadzor u predsezoni i sezoni. Ovogodišnju pripremu, između ostalog, posebno su karakrisale interne radionice putem kojih je Uprava nastavila sa edukacijom inspektora, posebno inspekcija koje vrše pojačani nadzor u sezoni. Tako je na devet radionica, organizovanih u maju, učestvovalo preko 130 inspektora Turističke, Tržišne, Inspekcije rada i Zdravstveno – sanitarne inspekcije, koji će se tokom sezone smjenjivati u pojačaniom nadzoru. Predmet ovih obuka bila je primjena procesnih zakona (Zakon o inspekcijskom nadzoru, Zakon o upravnom postupku, Zakon o prekršajima) i sektorskih propisa, koji uređuju djelatnosti čiji obim posebno narasta u sezoni, kao i Interna procedura Uprave za postupanje po inicijativama za vršenje inspekcijskog nadzora (čiji broj se povećava u sezoni).

Pojačani nadzor u predsezoni (maj i prva nedjelja juna), u cilju pripreme turističke sezone, vršen je posebno na primorju, preko turističkih, tržišnih, zdravstveno-sanitarnih i inspektora rada, sa mjestom rada u primorskim opštinama (35), i ostalih inspektora Uprave po potrebi, kao i putem mobilnih ekipa inspektora iz drugih opština. Po istom principu su pod pažnjom inspektora bila i područja planinskih turističkih centara. Pažnja inspektora je bila usmjerena na:

- ispunjenost uslova za pristup djelatnosti poslovnih subjekata koji se bave turizmom, ugostiteljstvom, trgovinom, zanatstvom, zdravstvenim i drugim vrstama usluga, kao i ispunjenost svih uslova u objektima (privremeni i trajni) za vršenje navedenih djelatnosti;
- oblasti koje su karakteristične za period predsezone (gradilišta, objekti za smještaj djece, učenika i studenata, priprema šetališta za korišćenje u svrhe prodajnih mjesta uključujući i pripremu kupališta, pripremu bazena itd.
- kontrolu izdavanja fiskalnih računa, oglašavanje i reklamiranje turističko-ugostiteljske djelatnosti, pružanje usluga turističkog vodiča, nadzor ugostiteljskih objekata u primorskim opštinama;

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

- kontrolu poštovanja ostalih propisanih obaveza u ovim djelatnostima (zabrana točenja alkoholnih pića maloljetnicima, zabrana upotrebe duvanskih proizvoda u ugostiteljskim objektima koji su prijavili da se isti neće konzumirati, korišćenje autorskih i srodnih prava itd).

Kad je u pitanju pojačani nadzor u sezoni, Uprava je u maju donijela *Program pojačanog nadzora u sezoni 2019*, kojim je u odnosu na prethodne sezone, predviđena nešto drugačija organizacija i praćenje nadzora, što je doprinijelo boljim rezultatima, o čemu svjedoče uporedni podaci ostvareni u junu ove i prošle godine.

Pojačani nadzor u sezoni na Primorju (jun 2019.)

Pojačani nadzor u ovoj ljetnjoj turističkoj sezoni, počeo je 8. juna, od kada je na primorju, svakodnevno, ukupno oko 65-70 inspektora pomenutih inspekcija Uprave, sa približno istim brojem inspektora kao prošle godine, s tim što je pojačani nadzor u sezoni 2018. godine počeo 11. juna, tj. tri dana kasnije.

U nastavku su uporedni podaci iz nadzora na Primorju za period 8.- 30. jun 2019. i 11. – 30. jun 2018. godine, koji se odnose na broj izvršenih inspekcijskih pregleda, broj utvrđenih nepravilnosti, broj izdatih prekršajnih naloga i iznos novčanih kazni izrečen prekršajnim nalogima.

Nadzor i kaznene mjere	11.6. – 30.6.2018.	8.6. – 30.6.2019.	%
Broj izvršenih inspekc. pregleda	3.949	4.677	18,44
Broj utvrđenih nepravilnosti	2.409	2.846	18,14
Broj izdatih prekršajnih naloga	2.010	2.782	38,41
Iznos izrečenih novčanih kazni prekršajnim nalogima	653.400,00 €	1.051.930,00 €	60,99
Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	5	24	380

Uporedni podaci po opštinama:

Ulcinj - izvršeno 990 inspekcijskih pregleda (46,45% više), u kojima je utvrđeno 588 nepravilnosti (13,51% više). Izdato 635 prekršajnih naloga (115,25% više), kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 217.660,00€, što je za 188,941% više u odnosu na 2018. godinu). Nije bilo zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (ni u 2018.).

Bar - izvršeno 986 inspekcijskih pregleda (14,52% više), u kojima je utvrđena 451 nepravilnost (7,20% manje). Izdato 430 prekršajnih naloga (7,23% više), kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 145.950,00€, što je 20,26% više u odnosu na prethodnu godinu. Podneseno je 17 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (jedan u 2018.).

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Budva - izvršeno 1.027 inspekcijskih pregleda (11,51% više), utvrđena 761 nepravilnost (59,87% više). Izdat 741 prekršajni nalog (40,34% više), kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 278.890,00€ (za 53,91% više u odnosu na 2018. godinu). Nije bilo zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (dva u 2018.).

Tivat - izvršena 290 inspekcijskih pregleda (za 14,20% manje), u kojima je utvrđeno ukupno 226 nepravilnosti (12,44% više). Izdato 184 prekršajna naloga (15,60% manje), kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 91.480,00€, što je za 6,12% više u odnosu na prethodnu godinu. Podnesen je jedan zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka (jedan u 2018.).

Kotor – izvršeno 644 inspekcijska pregleda (40% više), u kojima je utvrđeno 411 nepravilnosti (48,91% više). Izdato 420 prekršajnih naloga (48,41% više), kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 175.910,00 €, odnosno za 73,65 % više u odnosu na prošlu godinu. Podneseno je šest zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (nije bilo zahtjeva u 2018.).

Herceg Novi - izvršeno 740 inspekcijskih pregleda (6,78% više), u kojima je utvrđeno 409 nepravilnosti (9,51% manje). Izdata su 372 prekršajna naloga (30,52% više), kojima su izrečene novčane kazne u iznosu od 142.040,00€ (što predstavlja rast za 61,39 % u odnosu na prethodnu godinu). Nije bilo zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka (jedan u 2018.).

Uz napomenu da je uporedni period pojačanog nadzora u sezoni 2018. godine kraći za tri dana u odnosu na ovu godinu, ostvareni su bolji rezultati u ovoj sezoni (jun). Razlozi za to su u unaprijedenoj analizi rizika na kojoj se zasniva planiranje nadzora, ali treba istaći i da je Uprava ove godine drugačije pristupila pripremi za turističku sezonu, ali i izmijenila pristup u sprovođenju i praćenju pojačanog nadzora.

Kada su u pitanju okolnosti u kojima se realizuje ova sezona, treba istaći da je Zakon o turizmu i ugostiteljstvu i ove godine izmijenjen i to pred samu sezonu (u primjeni od 8. maja). Dio nadležnosti je ustupljen lokalnoj inspekciji (bez pripreme tih organa za nove nadležnosti), a jedan broj odredbi ovog zakona je nejasan, sa pravnim prazninama, tako da je na ovaj način „pomognuto“ sivoj ekonomiji, posebno u dijelu poslovanja privremenih ugostiteljskih objekata, kao i nekih turističkih usluga. Turistička inspekcija je, nakon pomenutih radionica, pripremila listu pitanja koja je dostavljena resornom ministarstvu, ali, iako se na odgovor duže čekalo, na jedan broj pitanja nijesu dati precizni odgovori.

I Zakon o strancima je izmijenjen, sa nedostatkom u odredbama o sezonskom zapošljavanju, ali i praksa u vezi sa implementacijom pojedinih odredbi ima nedostataka, zbog čega Inspekcija rada u određenim segmentima ne može biti efikasna.

4. Specifičnosti u suzbijanju sive ekonomije na tržištu

U nastavku su prikazane određene specifičnosti i problemi, viđeni okom inspekcija koje su najangažovanije u suzbijanju sive ekonomije na tržištu robe i usluga i tržištu rada, kao i mjere koje su inspekcije predložile u cilju unapređivanja borbe protiv sive ekonomije.

Turistička inspekcija

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Problemi koji otežavaju borbu protiv sive ekonomije, posebno u sezoni, izraženi su najviše u segmentima:

Privremeni ugostiteljski objekti u zoni morskog dobra – subjekti nijesu u mogućnosti da blagovremeno pribave neophodnu dokumentaciju iz razloga što procedura traje više od mjesec dana, jer su ugovorom zaključenim s JPMD, korisnici obavezani da postupe u skladu sa čl. 116 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata (izrada tehničke dokumentacije saglasno UT uslovima, saglasnost glavnog arhitekta, podnošenje prijave Direktoratu za inspekcijski nadzor i licenciranje, saglasnost Agencije za zaštitu životne sredine, zahtjev za dobijanje odobrenja za rad organu nadležnom za privredu).

Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu član 121 stav 2 tač. 3 al. 2 propisana je nadležnost inspektora lokalne uprave: „pružanje usluga u privremenim ugostiteljskim i drugim objektima na javnim površinama i na drugom prostoru za koje odobrenje za obavljanje djelatnosti, odnosno rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje nadležni organ lokalne uprave“. Dakle, kontrola privremenih objekata (pa i u zoni morskog dobra - plažni barovi, restorani, kafe barovi itd.) sada je u nadležnosti lokalnih inspekcija, koje nijesu pripremljene za sprovođenje ovih nadležnosti (npr. u Budvi postoji samo jedan inspektor), tako da je „siva ekonomija“ u ovoj oblasti u porastu. Iz tih razloga treba razmotriti mogućnost da se za ovu sezonu nadzor ove vrste objekata povjeri Upravi - Turističkoj inspekciji.

Turistički vodiči: Zakonom nije predviđena kazna za turističke vodiče bez licence, a ovaj problem je izražen, posebno na lokalitetima: Perast, Kotor, Cetinje, Budva i Bar. Iako je ovaj nedostatak zakona predložen nadležnom ministarstvu kao ozbiljna prepreka za efikasan inspekcijski nadzor u ovom segmentu, dobijen je neočekivan odgovor kojim se (ne prihvatajući da se radi o grešci u zakonu), inspektori upućuju da ovu nepravilnost podvode pod Krivični zakonik!? Šta reći o tom uputstvu pri činjenici da Zakon o turizmu i ugostiteljstvu propisuje prekršajnu odgovornost za nepravilnosti koje predstavljaju veću društvenu opasnost od ove.

Nautički turizam: U ovoj oblasti je visok nivo „sive ekonomije“. Najizraženije prisustvo nelegalnih brodova je u Virpazaru, odnosno na Skadarskom jezeru, zatim u Perastu i Luci Kotor. (Tokom maja i juna 2019. inspektori su donijeli 63 rješenja o zabrani rada (Skadarsko jezero - 18; Kotor - 45). Nadzor se radi u saradnji sa Upravom policije (Granična policija, Odjeljenje za javni red i mir), Upravom pomorske sigurnosti i Lučkom kapetanijom, ali veliki problem u nadzoru predstavlja nedostatak službenog plovila.

Tržišna inspekcija

Tržišna inspekcija sprovodi aktivnosti kojima će na najefikasniji način uticati na suzbijanje sive ekonomije i to u dijelu: prijave djelatnosti trgovine i zanatstva; posjedovanja dokaza o nabavci robe (posebno akcizne); prodaje robe, kroz kontrolu izdavanja računa; uplate dnevnih pazara ostvarenih prometom robe u maloprodajnim objektima; evidencije o nabavci i prodaji robe; sprečavanja prometa krivotvorene robe. Takođe, vrši se pojačani inspekcijski nadzor u periodima kada se povećava obim prometa određenih vrsta robe/usluga.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Inspekcija blagovremeno postupala po inicijativama, prijavama, žalbama potrošača, poslovnih subjekata i drugih lica, koje po svojoj sadržini ukazuju na prisustvo sive ekonomije na tržištu, i kao takve doprinosi njenom suzbijanju. I praćenje informacija o opasnim proizvodima, po kojima se vrši provjera njihovog prisustva na tržištu, također, doprinosi suzbijanju sive ekonomije na tržištu robe.

Jačanje saradnje organa je važno za efikasno sprovođenje inspekcijskog nadzora u cilju suzbijanja sive ekonomije. Saradnja treba da se ogleda u međusobnoj razmjeni informacija, pružanju pomoći i preduzimanju zajedničkih mjera i aktivnosti od značaja za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora, a posebno u pogledu suzbijanja djelatnosti od strane neregistrovanih, odnosno neprijavljenih subjekata. Ovi, kao i svi teži oblici sive ekonomije, zahtijevaju policijske istrage i koordinaciju rada Tržišne inspekcije sa Poreskom upravom, Upravom carina i Upravom policije, posebno kada je u pitanju promet akcizne robe. U realizaciji ovih aktivnosti treba uključiti i lokalne inspekcije, posebno komunalnu policiju i komunalnu inspekciju, vezano za nadzor prometa roba na javnim površinama, s obzirom na ovlaštenja koja su im dodijeljena Zakonom o komunalnoj policiji i Zakonom o komunalnim djelatnostima. Pored saradnje u dijelu pružanja asistencije kao pomoći kod planiranih aktivnosti, koju pruža Uprava policije, potrebno je obezbijediti i pomoć inspektorima u nadzoru u situacijama kada je inspektor fizički spriječen od subjekta nadzora da vrši pregled, kod preduzimanja radnje oduzimanja robe i kada je inspektoru ugrožena bezbjednost tokom vršenja nadzora.

Akteri nelegalne trgovine na pijacama i oko pijaca su fizička lica, najčešće lošeg imovnog stanja, Romi, stranci. Prije svega riječ je o trgovini koju obavljaju neregistrovani, odnosno neprijavljeni subjekti, kao i o trgovini robom čija je prodaja zabranjena na pijacama, kao što je duvan i druga akcizna roba. Za suzbijanje ove vrste sive ekonomije neophodna je saradnja Tržišne inspekcije, Poreske uprave, Komunalne inspekcije, Komunalne policije i uprave pijaca.

Osim vidljivih oblika sive ekonomije na tržištu robe i usluga, poseban problem za inspekciju predstavlja teže vidljiva siva ekonomija, koja je prisutna u oblasti elektronske trgovine, pa je potrebno normativno intervenisati, kako bi se ovo područje moglo ozbiljnije staviti pod nadzor.

U saradnji sa sudovima za prekršaje, potrebno je preispitivati sudsku praksu kod predmeta koji se odnose na nelegalno obavljanje djelatnosti ili promet bez dokaza o nabavci robe, za koje se često izriče novčana kazna ispod propisanog minimuma, kao i naplatu izrečenih novačnih kazni.

Potrebno je nastaviti sa jačanjem administrativnih i tehničkih kapaciteta inspekcije, a kada su u pitanju metode rada i saradnje, treba nastaviti sa rotacijom inspektora (između opština i regiona) i unapređivanjem saradnje sa privredom, potrošačima i relevantnim organima i institucijama.

Inspekcija rada

U prvoj polovini ove godine postignuti su značajni rezultati od strane Inspekcije rada, kojoj su u fokusu aktivnosti na suzbijanju rada „na crno“, kao pojava oblika sive ekonomije na

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

tržištu rada, posebno neformalno zapošljavanje, tj zapošljavanje bez ugovora o radu i prijave na obavezno socijalno osiguranje (domaćih i stranaca), ali i neplaćeni rad formalno zaposlenih u dijelu njihovih prava iz rada i po osnovu rada (redovnost isplate zarada i uplata doprinosa na obavezno socijalno osiguranje, prekovremeni, praznični i noćni rad).

Bojne inicijative za vršenje inspekcijskog nadzora, koje Inspekcija rada dobija prvenstveno od zaposlenih, ali i građana, te raznih udruženja i civilnog sektora, ostavljaju malo prostora za planiranje nadzora, pa se stoga u ovim pregledima praktikuje sveobuhvatna kontrola, a posebno u pogledu zapošljavanja “na crno” i isplate zarada.

Opšta percepcija sa terena je da poslodavci sve više zapošljavaju radnu snagu na zakonit način, kao i da jača povjerenje u Inspekciju rada.

Prijedlozi za poboljšanje efektivnosti nadzora Inspekcije rada se odnose na usaglašavanje člana 71 stav 4 sa članom 210 stav 1 tač. 9 Zakona o strancima (sezonsko zapošljavanje, za koje je greškom ostao rok od osam dana (od izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad), u kojem je poslodavac dužan da stranca prijavi na obavezno socijalno osiguranje, dok je taj rok u članu 70 stav 4 skraććen na 24 sata), jer predstavlja smetnju za preduzimanje kaznene mjere od strane inspektora rada kod sezonskog zapošljavanja. Takođe, potrebno je mijenjati određenu praksu nadležnih organa u vezi sa izdavanjem dozvola za privremeni boravak i rad.

Pored navedenog, potrebno je unapređivati saradnju sa Poreskom upravom u dijelu razmjene podataka o neuplaćivanju doprinosa na obavezno socijalno osiguranje (od Inspekcije rada), što se odnosi i na brzo dostavljanje spiskova (Inspekciji rada) o onim poslodavcima koji zapošljavaju strance sa izdatim radnim dozvolama, a koji, ni nakon kontaktiranja od strane službenika PU, nijesu prijavili strance na obavezno socijalno osiguranje, uključujući i instaliranje programa PU (o poslodavcima i zaposlenim – prijavljenim na obavezno socijalno osiguranje) svakom inspektorima rada, kako bi ovi podaci bili uvijek dostupni inspektorima (što je od posebnog značaja u pojačanom nadzoru u sezoni, koji nije ograničen na redovno radno vrijeme), radi preduzimanja mjera na licu mjesta.

Takođe, mora se dalje raditi na povećanju broja inspektora rada, u cilju efikasnijeg suzbijanja sive ekonomije, odnosno većeg obuhvata poslodavaca i identifikacije lica radno angažovanih “na crno”, kao i kontinuirano sprovoditi edukaciju inspektora, te praktikovati timski rad i rotaciju inspektora tokom cijele godine.

Inspekcija za igre na sreću

U izvještajnom periodu ostvarena je saradnja sa Upravom policije u nadzoru radi sprječavanja učešća maloljetnika u igrama na sreću, kao i zajednički nadzor sa inspektorima sektora za privredni kriminal.

Inspekcijski nadzor u oblasti priređivanja igara na sreću sprovodi se u otežanim uslovima, prije svega, zbog neadekvatnog pravnog okvira koji reguliše ovu oblast. Iako je odavno najavljen, novi Zakon o igrama na sreću još uvijek nije donijet, a činjenica je da nedostatak valjanog zakona i odgovarajućih podzakonskih akata, predstavlja limitirajući faktor za efikasniji rad inspekcije.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Za prikaz nedostataka u važećem zakonu, može se istaći više primjera, koji se reflektuju kroz praksu inspektora, kako u upravnom tako i u prekršajnom postupku. Tako npr. činjenica da je u određenom prostoru prisutno sredstvo-uređaj na kojem se mogu priređivati igre na sreću, ne predstavlja prekršaj (odluke Suda za prekršaje), iako za njega ne postoji saglasnost nadležnog organa, a ovo zbog toga što je Zakonom o igrama na sreću sankcionisano samo priređivanje igara na sreću bez koncesije. To znači da ako u momentu kontrole uređaj nije u funkciji, ili čak i kada je u funkciji ali nije moguće dokazati priređivanje igara na sreću, inspektor ne može preduzeti mjere protiv priređivača, iako taj subjekat za te uređaje ne posjeduje saglasnost nadležnog organa. Isto tako, postoji problem kod internet priređivanja igara na sreću bez saglasnosti nadležnog organa, u kojim slučajevima inspektori donesu rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti (koji su potvrđeni u drugostepenom upravnom postupku), ali i pored toga, prema tim subjektima nije moguće preduzeti prekršajne mjere zbog toga što takvo ponašanje Zakonom o igrama na sreću nije propisano kao prekršaj. Posebno je pitanje načina na koji je zakonom regulisano pitanje postavljanja terminala u ugostiteljskim objektima, kao i odluke Ustavnog suda koja je samo unijela dodatnu zabunu u ovu oblast.

Takođe, odlukama Ministarstva finansija - Direktorata za drugostepeni poreski i carinski sistem, rad Inspekcije za igre na sreću je dodatno otežan i obesmišljen tumačenjem ovog organa, datom u obrazloženjima rješenja po žalbama subjekata nadzora, koje glasi: "Obzirom da je žalilac podnio blagovremeni zahtjev Upravi za igre na sreću, kao nadležnom organu, to nijesu ni stvorene pretpostavke za zaključenje ugovora, pa nema osnova za izricanje mjere zabrane obavljanja djelatnosti postupak kontrole treba obustaviti do okončanja postupka po zahtjevu žalioca za dodjelu koncesije u ovom slučaju". Poslije ovakvog stava drugostepenog organa, proizilazi da je za obavljanje ove djelatnosti dovoljno predati zahtjev nadležnom organu. Obzirom na ovaj stav ministarstva finansija, a imajući u vidu sve manjkavosti postojećeg Zakona o igrama na sreću, ne treba dalje komentarisati uslove u kojima se obavlja inspekcijski nadzor. Ovakva primjena zakona, kakvu nalaže drugostepeni organ, u nedostatku novog zakona, nameće mnoge probleme u radu inspekcije.

Uz navedeno, treba istaći i da postojeće nepreciznosti, nedorečenosti, nelogičnosti, bilo da potiču od pravnog okvira ili prakse njegovog tumačenja sa više nivoa, ostavljaju trag na ukupan ambijent na tržištu igara na sreću, što ionako složenu situaciju, još više usložnjava, pa čak i na nivou odnosa nadležnih državnih organa. To doprinosi konfuziji, koja vlada u ovoj upravnoj oblasti, i tako pogoduje sivoj ekonomiji.

Dakle, za uspostavljanje reda na tržištu igara na sreću, potrebno je, prije svega, donijeti novi Zakon o igrama na sreću, koji će zajedno sa podzakonskim aktima za njegovu primjenu, biti optimalan pravni okvir. Takođe, neophodno je jačati kadrovske kapacitete inspekcije (uključujući i odgovarajuće usavršavanje koje će biti u skladu sa potrebama tehnološkog razvoja na tržištu ovih usluga), ali, smatramo, i kapacitete drugih nadležnih organa. Uz navedeno, potrebno je obezbijediti IT sistem za inspekcijski nadzor u ovoj oblasti i odgovarajuću opremu, kao i službena vozila, kojima će biti omogućena brža pokretljivost inspektora iz Podgorice do svakog mjesta u Crnoj Gori i tako obezbijeđena bolja pokrivenost terena.

Polazeći od navedenih problema koje nosi pravni okvir i činjenice da su propisi osnovna alatka u rukama inspektora, ova Uprava je, osim inicijative za izmjenu Zakona o igrama na

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

sreću u okviru Analize pravnog okvira, koja je dostavljena Kabinetu Vlade i resornim ministrima, u prvoj polovini 2017. godine, u više navrata pisano, i u svim prilikama (na sastancima), otvarala pitanje integriteta Zakona o igrama na sreću, kao ključno za dalje unapređivanje inspekcijskog nadzora, izvršavajući tako jednu od propisanih nadležnosti..

Dakle, u ovako “zapuštenoj” upravnoj oblasti, problem se mora sistemski rješavati, a za to je potrebna volja svih nadležnih subjekata, prije svega Ministarstva nadležnog za kreiranje i sprovođenje politike u ovoj oblasti.

Inspekcija za šumarstvo

Šumarska inspekcija je u izvještajnom periodu zajedno sa Inspekcijom rada vršila pojačani inspekcijski nadzor kod subjekata sa jednim zaposlenim, koji se bave šumarstvom i drvnom industrijom, sa iskazanim znatnim prometom u protekle dvije godine. Zajedničke kontrolama su vršene i sa Upravom policije (inspektori za privredni kriminal i saobraćajna policija) i sa Upravom za šume, u cilju otkrivanja bespravnih sječa i nelegalnog prometa drvnih sortimenata, u opštinama Berane, Andrijevića, Petnica, Bijelo Polje, Mojkovac, Kolašin, Pljevlja, Žabljak i Podgorica. Ova inspekcija je bila aktivna u međusektorskom Koordinacionom timu za implementaciju Akcionog plana za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu.

Za unapređivanje stanja u ovoj oblasti potrebno je: izvršiti izmjenu i dopunu Zakona o šumama, kao i donijeti podzakonske akte koji nijesu donijeti, hitno pokrenuti reformu sektora šumarstva (transformacija Uprave za šume), da se ne vrši prodaja drvne mase u dubjećem stanju na panju već prodajom gotovih drvnih sortimenata na kamionskom putu. Takođe, potrebno je da Uprava za šume, kao nadležni državni organ koji gazduje šumama, na vrijeme (početkom godine) raspisuje javni poziv za korišćenje šuma i zaključuje ugovore sa korisnicima šuma, da ne zadužuje korisnike šuma sa dodatnim količinama (Anex ugovora) na ime manjka drvne mase, da prati i nadzire korisnike šuma i dr. i da odmah obavijesti nadležnu inspekciju i druge organe o eventualnim nepravilnostima u šumi, da zaposli adekvatan broj čuvara šuma i drugih službenika koji su direktno zaduženi na zaštiti šuma.

4. Prijedlog mjera za unapređivanje uslova za suzbijanje sive ekonomije

Revizija pravnog okvira - Optimalan pravni okvir je osnovni uslov za efikasan inspekcijski nadzor, pa je neophodna kontinuirana normativna aktivnost kako bi nacionalno zakonodavstvo bilo, ne samo usglašeno sa evropskim, nego i sasvim preciznih odredbi, bez pravnih praznina i kao takvo potpuno promjenljivo u praksi.

Posebno važno za sve inspekcije, koje učestvuju u realizaciji aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije, jeste da se: ubrza dalja procedura izmjene propisa koji će omogućiti *inspekcijski nadzor u stanovima i drugim privatnim prostorima*, za koje se posumnja da se u njima nelegalno obavlja djelatnost. Pripremljen je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru, u kome su istovremeno izvršene korekcije i u drugim segmentima, u kojima su se u dosadašnjoj praksi inspektora prepoznale prepreke efikasnijem inspekcijskom nadzoru. Nacrt zakona se nalazi na usaglašavanju kod Ministarstva javne uprave i

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Ministarstva pravde, u okviru koga treba da se ocijeni i potreba izmjene drugih zakona (Zakon o prekršajima i Zakon o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini), što bi u daljoj proceduri moralo ići u paketu tj. istovremeno. Neophodno je što prije dovršiti proceduru izmjene i dopune predmetnih zakona.

Kaznena politika u dijelu odgovornosti preduzetnika – Potrebno je preispitati kaznenu politiku u sferi prekršajne odgovornosti preduzetnika, za koje su u svim zakonima propisane blaže kazne u odnosu na kazne za pravna lica. Ovo iz razloga što je primijećeno, posebno u pojačanom nadzoru u sezoni na primorju, da se na tržištu, u ukupnom broju poslovnih subjekata, povećava broj preduzetnika u odnosu na broj pravnih lica, a i broj prekršilaca je procentualno veći među preduzeticima (posebno kod privremenih objekata u toku turističke sezone). Pretpostavka je da se ovom promjenom subjektiviteta žele izbjeći veće kazne propisane za pravna lica (i odgovorna lica), pa na tragu ovog zapažanja, predlog je da se izvrši analiza ovog područja i preduzmu odgovarajuće mjere. Smatrajući da ne postoje realni razlozi za različito propisivanje kazni za iste prekršaje (za ova dva subjektiviteta), cijenimo da bi ujednačavanje kazni uticalo na odvrćanje od kršenja propisa.

Siva ekonomija u on line trgovini - Rast obima elektronske trgovine, nuđenja i reklamiranja robe i usluga putem raznih elektronskih mreža, produkuje i nove oblike sive ekonomije na tržištu robe i usluga, što istovremeno povećava i njen obim. Naime, neregistrovani trgovci putem raznih sredstava komunikacije, uključujući i društvene mreže (facebook i sl. i otvaranje lažnih profila), što ne zahtijeva stalni radni prostor, zbog čega je trgovac nedostupan, vrše ilegalnu prodaju uvezene ili proizvedene robe i/ili usluga na nepoznatim mjestima. To, uz činjenicu da je nadzor ograničen na nacionalno tržište, otežava identifikaciju slučajeva neregistrovanog prometa robe i pružanja usluga. Sigurno je da ovoj vrsti trgovine i njenim nusproduktima razvijeni svijet pridaje poseban značaj, i mi moramo slijediti tu praksu. S obzirom na specifičnosti ovog oblika trgovine, koje onemogućavaju sprovođenje inspeksijskog nadzora, potrebno je preispitati relevantni pravni okvir i propisati mogućnost i procedure otkrivanja lica i kanala preko kojih se nelegalno vrši promet robe i usluge.

Zbog već pomenutih problema, koje nosi *Zakon o turizmu i ugostiteljstvu*, neophodno je u narednom periodu, s obzirom da je planirana njegova izmjena i dopuna do kraja godine (usaglašavanje se evropskim zakonodavstvom), izvršiti njegovo „sređivanje“, kako bi u svim svojim segmentima bio potpuno jasan i za obveznike primjene istog i za one koji kontrolišu njegovu pravilnu primjenu. Tome može značajno doprinijeti dosadašnje jednoipogodišnje iskustvo u kontroli njegove primjene. U vezi sa ovim, smatramo da nadležno ministarstvo treba da uradi temeljnu analizu sektora turizma i ugostiteljstva, kako bi ovaj zakon bio izmijenjen na način da u budućnosti bude okvir koji garantuje pravnu sigurnost i zaštitu lojalne konkurencije u ovoj prioritetnoj grani crnogorske privrede. Pored ovog zakona, u cilju podizanja efikasnosti u suzbijanju sive ekonomije, treba mijenjati i još neke (pomenute i dr.) zakone, čiju primjenu kontrolišu inspekcije Uprave. Osim navedenog, sistemski treba djelovati i u drugim segmentima, kao npr. analizirati mogućnosti uvođenja raznih podsticajnih mjera, poznatih u zemljama okruženja i dr., koje bi doprinijele smanjivanju sive ekonomije na tržištu rada, robe i usluga.

Sudska praksa i kaznena politika: Višegodišnje iskustvo Uprave sa praksom pravosudnih organa, koji postupaju po inicijativama inspektora, nameće potrebu da se ovo područje

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

ozbiljno analizira. Na primjerima odluka prekršajnih sudova, kod kojih je godišnje aktivno preko hiljadu predmeta Uprave, možemo ukazati da se za veliki broj prekršaja, koji su u sferi sive ekonomije, izriču kazne ispod propisanog minimuma, kao i da ima odugovlačenja prekršajnih postupaka, koji završe i nastupanjem zastarjelosti (u toku prvostepenog ili drugostepenog postupka). Takođe, izvršenje novčanih kazni izrečenih u prekršajnom postupku, mora biti kontinuirana obaveza sudova, kao i informisanje Uprave o realizaciji tih aktivnosti. Smatramo da su to pitanja kojima se organi pravosuđa moraju posvetiti, jer konkurentnost na tržištu i zaštitu od sive ekonomije, kao i zaštitu svih zakonom zaštićenih vrijednosti, sistem mora organizovano i koordinirano podržavati. Bez takve podrške inspekcije ne mogu biti uspješne, naprotiv, autoritet inspekcijskog nadzora gubi, a prekršioci profitiraju. Tako gubimo svi pojedinačno i društvo u cjelini.

Poslovni subjekti sa jednim zaposlenim (nedavna analiza Privredne komore) - mogu predstavljati izvor sive ekonomije u pogledu broja zaposlenih „na crno“. Međutim, brojne firme sa jednim zaposlenim nijesu aktivne i ne obavljaju djelatnost duže vrijeme, pa se može govoriti o tome da se značajan broj ovakvih firmi ne kontroliše, čemu doprinosi i to što nemaju kancelariju (kao sjedište), već su registrovani u stambenom prostoru, bez ikakve oznake o nazivu takvog privrednog subjekta. Ipak opterećuju registar privrednih subjekata, pa se tako zamagljuje realna slika o aktivnostima istih, uključujući i eventualno angažovanje radnika „na crno“. Stoga ovaj problem treba međusektorki razmotriti, kako bi se osmislile odgovarajuće mjere, među kojima smatramo da treba imati na pažnji i brisanje ovakvih subjekata iz privrednog registra, kako se ne bi gubilo vrijeme i ostali resursi inspekcija, uz nikakvu, ili vrlo nisku učinkovitost, o čemu svjedoče i kontrole koje je Inspekcija rada sprovedla u šumarskoj industriji i hotelijerstvu, u kojima nijesu utvrdile značajnije nepravilnosti, jer mnogi od takvih subjekata ne rade određeni period u godini, a onda periodično tokom godine zapošljavaju sezonske radnike.

Kontrola ulaska stranaca (i na dnevnom nivou) i praćenje njihovog kretanja, s obzirom da se veliki broj njih bavi nelegalnom prodajom robe i pružanjem usluga, na području Crne Gore.

Međusektorska saradnja nadležnih organa i razmjena informacija mora biti zadatak svih u sistemu uprave (na državnom i lokalnom nivou), a *saradnju sa privredom i potrošačima* treba sve više praktikovati i dalje unapređivati, o čemu je potrebno podizati svijest preko njihovih asocijacija.

Kombinacija različitih metoda organizacije i sprovođenja inspekcijskog nadzora: U nadzoru se često praktikuje intenziviranje nadzora u određenim upravnim oblastima, na određenim područjima Crne Gore, u određenim periodima godine, uz primjenu metoda rotacije inspektora (između opština i regiona). Praktikuje se i zajednički nadzor od strane više inspekcija Uprave, nadzor putem mobilnih ekipa, kao i *ad hoc* kontrole. Sve to doprinosi razmjeni iskustava i efikasnijem nadzoru, ali i ostavarivanju principa objektivnost u nadzoru i jačanju povjerenja u rad inspektora.

Jačanje administrativnih kapaciteta i budžetska podrška: Prijemom novih inspektora, u posljednje vrijeme, značajno je podmlađen sastav jednog broja inspekcija Uprave, što se odražava na rezultate rada, pa bi u tom pravcu trebalo nastaviti kako bi se izvršila popuna inspektorskog kadra u skladu sa aktom o sistematizaciji, za šta je potrebno obezbijediti

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

finansijska sredstva. Osim toga, predlažemo da se stvore mogućnosti stimulacije odlaska starijih inspektora u penziju, kako bi se na ta mjesta zaposlili mladi inspektori. Takođe, da bi se u inspekcijskom nadzoru realizovali i kombinovali različiti metodi rada (iz prethodno predložene mjere) u cilju unapređivanja efikasnosti i efektivnosti inspekcijskog nadzora, potrebna je jača budžetska podrška Upravi, za finansiranje materijanih troškova i nabavku tehničkih sredstava (IT oprema, vozila i dr.).

II.2 Ministarstvo unutrašnjih poslova

Službenici SKP-a – Odsjeka za suzbijanje privrednog kriminaliteta su u toku 2018. godine, kroz obavještajni projekat "MERLIN" - nedozvoljena trgovina i krijumčarenje cigareta, podnijeli **37 kp**, protiv **38 lica** za **37 kd nedozvoljena trgovina** i **5 kp**, protiv **5 fizičkih** i **1 pravnog lica** za **6 kd krijumčarenje**. Oduzeto je ukupno **57.518,7 šteka cigareta**, vrijednosti **1.475.682,00 eura**.

U istom periodu, podnešeno je **12 kp**, protiv **15 fizičkih** i **11 pravnih lica**, za **26 počinjenih kd utaja poreza i doprinosa**. Pričinjena je materijalna šteta Budžetu Crne Gore u iznosu od **1.001.774,73 eura**.

I KVARTAL (01.01. – 01.04.2019. godine)

Kroz tekuću akciju SKP-a, sprovodimo provjeru poslovanja u 7 privrednih društava, čiji su vlasnici ili osnivači BIL lica. Službenici Uprave policije vrše provjere kod 724 privredna subjekta, radi procjene zakonitosti postupka likvidacije.

Podnešene su 3 krivične prijave, protiv 7 lica (od kojih su 2 pravna), za 7 kd utaja poreza i doprinosa, a Budžetu CG je prouzrokovana materijalna šteta u iznosu od 414.733,46 eura.

Ostvaruje se svakodnevna komunikacija sa Upravom carina u cilju suzbijanja nelegalne trgovine cigaretama. U toku su 4 predmeta, koja se odnose na krivično djelo krijumčarenje akciznih roba.

Kroz obavještajni projekat "MERLIN", podnešene su 22 krivične prijave, protiv 23 lica, za 23 počinjena krivična djela (20 kd - nedozvoljena trgovina, 1 kd nedozvoljena trgovina putem pomaganja i 2 kd krijumčarenje). Privremeno je oduzeto 14.534,3 šteke cigareta, ukupne vrijednosti 293.935,00 eura.

II KVARTAL (01.04. – 01.07.2019. godine)

Kroz tekuću akciju SKP-a, sprovodimo provjeru poslovanja u 15 privrednih društava, čiji su vlasnici ili osnivači BIL lica, dok je 1 realizovana podnošenjem krivične prijave, protiv 1 lica za kd Utaja poreza i doprinosa.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Službenici ovog odsjeka, vrše preko 30 zajedničkih kontrola sa Poreskom upravom, Upravom carina i Upravom za inspekcijske poslove.

Službenici Uprave policije vrše provjere kod oko 1.000 privrednih subjekata, radi procjene zakonitosti postupka likvidacije.

Navedene aktivnosti su u periodu 01.04. – 01.07.2019.godine, rezultirale podnošenjem 86 krivičnih prijava, protiv 94 lica, za 91 registrovano krivično djelo, a pričinjena je materijalna šteta Budžetu CG u ukupnom iznosu od 635.436,10 eura. (saradnja sa službenicima Sektora za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije).

Takodje, podnijete su 4 krivične prijave, protiv 7 lica (od kojih su 2 pravna), za 2 kd utaja poreza i doprinosa i 3 kd utaja poreza i doprinosa u produženom trajanju, a Budžetu CG je prouzrokovana materijalna šteta u iznosu od 142.442,16 eura.

Ostvaruje se svakodnevna komunikacija sa Upravom carina u cilju suzbijanja nelegalne trgovine cigaretama.

U toku su 3 predmeta, koja se odnose na krivično djelo krijumčarenje akciznih roba. Kroz obavještajni projekat "MERLIN", podnešeno je 15 krivičnih prijava, protiv 19 lica, za 19 počinjenih krivičnih djela (18 kd - nedozvoljena trgovina, 1 kd nedozvoljena trgovina u produženom trajanju i 6 kd krijumčarenje). Privremeno je oduzeto 9.660 šteda cigareta, ukupne vrijednosti 104.846,20 eura.

II.3 Uprava policije

PODACI ZA 2018. GODINU

Krijumčarenje i nedozvoljena trgovina cigaretama

Nadležnim tužiocima je **procesuirano 45 krivičnih prijava zbog nedozvoljene trgovine ili krijumčarenja akciznim robama - cigaretama**. Ukupno je **oduzeto 36 923 740 komada raznih cigareta**.

Od navedenog broja procesuiranih krivičnih prijava, **Specijalnom državnim tužiocu su podnijete dvije krivične prijave**. Krivične prijave su rezultat sprovođenja kriminalističkih istraživanja »Kliker« i »Paleta«, usmjerenih prema kriminalnim grupama koje se bave krijumčarenjem cigareta na lokalnom i međunarodnom nivou sa prepoznatim "*modusom operandi*" isporuke cigareta preko kompanija koje posluju u slobodnoj zoni Luka Bar. Značajan doprinos realizaciji ovih kriminalističkih istraživanja dala je i partnerska služba sa kojom se ostvaruje saradnja kroz potpisani memorandum o razumijevanju i pperativni protokol. Ovim istraživanjima presječeno je više krijumčarskih ruta i zaplijenjena velika količina krijumčarenih cigareta (25 490 000 komada raznih cigareta). Identifikovano je i procesuirano 35 lica među kojima se nalaze i službenici Uprave carina.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Od navedenog broja, osnovnim državnim tužiocima su procesuirane 43 krivične prijave protiv 45 lica zbog počinjena 44 krivičnih djela, od kojih:

- 38 krivičnih djela zbog nedozvoljene trgovine cigaretama i
- šest krivičnih djela zbog krijumčarenja cigaretama.

Krivične prijave procesuirane ODT su realizovane kroz obavještajni projekat »Merlin«, a tokom ovih aktivnosti ukupno je oduzeto 11 503 740 komada raznih cigareta, čija vrijednost iznosi 1 475 682 eura.

Utaja poreza i doprinosa

U toku 2018. godine SDT-u su podnijete 3 krivične prijave i 16 izvještaja kojima su dopunjene krivične prijave kojima je prijavljeno 78 fizičkih i 65 pravnih lica zbog **kd stvaranje kriminalne organizacije i kd utaja poreza i doprinosa** (142 kd utaja poreza i doprinosa- od kojih 63 kd u produženom trajanju, 7 kd u pomaganju, 24 kd u produženom trajanju putem pomaganja). **Materijalna šteta obuhvaćena ovim krivičnim prijavama iznosi oko 3 300 000 eura.** Aktivnosti su sprovedene kroz kriminalistička istraživanja "Vardar", "Zeta" i "Klap", koja su usmjerena prema licima koja se na organizovani način bave krivičnim djelima utaje poreza i doprinosa, kroz izdavanje lažnih faktura, iskazivanjem troškova usluga u uvećanom obimu ili iskazivanjem troškova koji nisu istvoreni u poslovne svrhe čime su izbjegavali plaćanje poreza na dobit.

Kao rezultat sprovođenja **predmeta „Radne dozvole“** koji se odnosi na otkrivanje nezakonitosti oko evidentiranja, prijavljivanja i izmirenja poreskih obaveza u vezi sa angažovanjem radne snage iz inostranstva i eventualnih zloupotreba od strane odgovornih lica u pravnim licima i državnih službenika odgovornih za izdavanje radnih dozvola, u 2018. godine je nadležnim ODT-ima je podnijeto **8 krivičnih prijava protiv 11 fizičkih i 11 pravnih lica zbog osnovane sumnje da su počinili krivična djela poreske utaje u iznosu od oko 750.000 eura na štetu Budžeta CG.**

Kroz obavještajni projekat "Evazija" i u okviru drugih aktivnosti podnešene su još **4 krivične prijave nadležnim ODT-ima za kd utaja poreza i doprinosa kojima je pričinjena materijalna šteta Budžetu CG u iznosu od oko 250 000 eura.**

PODACI ZA JANUAR-JUN 2019. GODINE

U toku I polugodišta 2019. godine, kroz tekuću akciju Uprave policije, **sprovode se provjere poslovanja u 15 privrednih društava** čiji su vlasnici ili osnivači bezbjednosno interesantna lica. Podnošenjem krivične prijave je realizovana provjera u jednom slučaju - procesuirano je jedno lice za kd utaja poreza i doprinosa.

Vrši se preko 30 zajedničkih kontrola sa Poreskom upravom, Upravom carina i Upravom za inspeksijske poslove.

Preduzimaju se intenzivne aktivnosti u dijelu provjera kod privrednih subjekata (oko 1000) radi procjene zakonitosti postupka likvidacije, sa ciljem utaje poreza i doprinosa. Navedene

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

aktivnosti su rezultirale **podnošenjem 86 krivičnih prijava, protiv 94 lica, za 91 registrovano krivično djelo navodjenje na ovjeravanje neistinitog sadržaja i falsifikovanje službene isprave, a pričinjena je materijalna šteta Budžetu CG u ukupnom iznosu od 635.436,10 eura.**

Pored toga, kroz obavještajni projekat „Evazija” **podnijeto je sedam krivičnih prijava, protiv 14 lica (od kojih su četiri pravna), za devet kd utaja poreza i doprinosa i tri kd utaja poreza i doprinosa u produženom trajanju, a Budžetu CG je prouzrokovana materijalna šteta u iznosu od 557 175,62 eura.**

Ostvaruje se svakodnevna komunikacija sa Upravom carina u cilju suzbijanja nelegalne trgovine cigaretama.

Specijalnom državnom tužilaštvu podnijete su 2 krivične prijave i jedna dopuna krivične prijave, zbog krivičnih djela izvršenih na organizovan način:

- Krivična prijava, kao rezultat kriminalističkog istraživanja **“BOLT”, protiv 23 fizička lica**, zbog osnovane sumnje da su na organizovan način počinili krivična djela utaja poreza i doprinosa u produženom trajanju i pranje novca, kojima je pričinjena materijalna šteta po Budžet Crne Gore u iznosu oko **1 000 000 eura**;
- Krivična prijava kao rezultat kriminalističkog istraživanja **„Klap”, protiv 24 fizička i 14 pravnih lica**, zbog osnovane sumnje da su na organizovan način počinili krivična djela utaja poreza i doprinosa i prouzrokovanje stečaja, kojima je pričinjena materijalna šteta po Budžet CG u iznosu od oko **1 500 000 eura**.
- Dopuna krivične prijave, kao rezultat kriminalističkog istraživanja **“ZETA 3”, protiv 1 fizičkog i 2 pravna lica** zbog osnovane sumnje da su na organizovan način počinila krivična djela utaja poreza i doprinosa. Materijalna šteta nastala po Budžet Crne Gore iznosi oko **18.000 eura**.

Ukupna pričinjena materijalna šteta po budžet Crne Gore krivičnim djelima izvršenim na organizovan način iznosi 2 518 000 eura.

U toku su aktivnosti na sedam predmeta, koji se odnose na krivično djelo krijumčarenje akciznih roba.

Kroz obavještajni projekat **“Merlin”, podnešeno je 37 krivičnih prijava, protiv 42 lica, za 42 počinjena krivična djela (32 kd - nedozvoljena trgovina, jedno kd nedozvoljena trgovina u produženom trajanju, jedno kd nedozvoljena trgovina putem pomaganja i osam kd krijumčarenje).** Privremeno su oduzete 24 194,3 šteke cigareta, ukupne vrijednosti 398 781,20 eura.

PRIJEDLOG MJERA

- Uprava policije će u narednom periodu nastaviti sa radom kroz obavještajne projekte i akcije čiji cilj je suzbijanje sive ekonomije
- Intezivan rad će se nastaviti u okviru Operativnog tima kojim rukovodi pomoćnik direktora Uprave policije za Sektor kriminalističke policije, u cilju zajedničkog

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

djelovanja Uprave policije, Uprave carina, Poreske uprave i Uprave za inspekcijske poslove na polju otkrivanja, sprječavanja i suzbijanja krivičnih djela iz oblasti zloupotreba u privrednoj djelatnosti, a posebno Utaje poreza, ilegalnog prometa akciznih roba, sive ekonomije kao i bespravne gradnje

- U narednom periodu planirano je formiranje specijalizovanih zajedničkih istražnih timova u cilju vršenja kontrola kod većih poreskih obveznika
- Nastaviće se sa iniciranjem i sprovođenjem naprednih specijalističkih obuka za službenike Uprave policije koji se bave predmetnim oblastima
- Samostalno i u saradnji sa međunarodnim partnerima radiće se na poboljšanju tehničke opremljenosti organizacionih jedinica u čijem su djelokrugu nadležnosti predmetne oblasti

II.4 Poreska uprava

U skladu sa Planom aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije za 2019. godinu Poreska uprava u svom radu preduzima aktivnosti i mjere u cilju suzbijanja sive ekonomije, sa ciljem da se ista svede na najniži mogući nivo. Poreska uprava, u kontinuitetu prati regularnost poslovanja poreskih obveznika, preduzima mjere na planu jačanja fiskalne discipline i eliminisanja nelojalne konkurencije, kako kontrolama sveobuhvatnog knjigovodstva poreskih obveznika, tako i provjerama pojedinih aspekata njihovog poslovanja.

U postupku inspekcijskog nadzora, u periodu januar- jun 2019.godine, izvršeno je 1.402 potpune kontrole (po svim poreskim oblicima). Ukupne korekcije po osnovu izvršenih kontrola iznose 47.889.797,81€. Najveće korekcije ostvarene su po osnovu PDV-a u iznosu od 32.726.961,67€, poreza na dobit u iznosu od 2.773.315,72€, dohotka u iznosu od 8.626.227,01€ i ostalo u iznosu od 3.763.293,41€.

EFEKTI KOREKCIJA PODRUČNIH JEDINICA / SEKTORA/ PO PORESKIM OBLICIMA ZA PERIOD 01.01.-30.06.2019. god.

Područna jedinica	Potpuna kontrola	Djelimična (PDV, Pd/lp, ostalo. .)	Djel. (Ev.pro meta, regist. podaci. ..)	PDV	DOBIT	DOHODAK	OSTALO	KOREKCIJA UKUPNO	FINANSIJSKI EFEKTI	NAPLAĆENO U POSTUPKU NADZORA
Podgorica	384	1618	5577	28.392.754,70	1.420.858,34	2.146.719,03	246.883,83	32.207.215,90	10.869.674,55	967.641,29
Nikšić	213	37	502	513.952,23	39.833,56	1.089.862,12	19.824,27	1.663.472,18	1.463.676,86	232.636,25
Budva	87	318	285	553.528,66	184.939,87	878.680,83	11.202,00	1.628.351,36	1.626.701,71	250.180,20
Kotor	47	54	184	214.569,60	54.026,86	270.050,67	95.093,29	633.740,42	540.240,76	203.579,16
Bar	168	692	258	399.479,00	63.747,00	531.457,00	108.002,00	1.102.685,00	1.102.685,00	123.515,00
H.Novi	57	219	180	601.792,54	217.206,85	646.963,81	0,00	1.465.963,20	1.465.963,20	15.477,21
B.Polje	167	565	384	587.053,37	123.820,64	1.372.186,06	345.748,96	2.428.809,03	2.428.808,85	1.388.017,95

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Berane	114	372	251	344.765,79	65.511,58	305.238,63	26.587,98	742.103,98	742.104,51	127.184,33
Pljevlja	88	73	452	147.047,30	3.209,21	408.675,98	6.333,03	565.265,52	565.265,82	126.991,74
Odsjek za VPO	72	33	0	972.018,48	600.161,81	905.134,15	2.903.618,05	5.380.932,49	4.882.702,13	3.648.614,00
Odsjek za in. nadzor	5	141	3	0,00	0,00	71.258,73	0,00	71.258,73	69.214,44	17.359,12
UKUPNO	1.402	4.122	8.076	32.726.961,67	2.773.315,72	8.626.227,01	3.763.293,41	47.889.797,81	25.757.037,83	7.101.196,25

U izvještajnom periodu vršene su djelimične kontrole u dijelu opšte poreske registracije, evidentiranja prometa, uplate pazara i prijavljivanja radnika.

Poreski inspektori su izvršili su 8.076 djelimičnih kontrola, izrekli 394 prekršajna naloga u ukupnom iznosu novčane kazne od 734.448,00€.

PREGLED PREDUZETIH MJERA PO PODRUČNIM JEDINICAMA ZA PERIOD 01.01.-30.06.2019. GOD.

R.br.	Područna jedinica	Broj izvršenih djelimičnih kontrola	Broj izdatih prekršajnih naloga	Iznos izrečenih novčanih kazni	Broj obveznika kod kojih je izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti
1	Podgorica	5577	194	419.087,00	3
2	Nikšić	502	26	55.700,00	5
3	Budva	285	74	113.301,00	21
4	Kotor	184	31	51.600,00	7
5	Bar	258	31	43.850,00	53
6	H.Novi	180	24	46.800,00	21
7	B.Polje	384	1	660,00	0
8	Berane	251	9	3.050,00	7
9	Pljevlja	452	4	400,00	1
	UKUPNO	8.073	394	734.448,00	118

Tokom ljetnje turističke sezone, na cjelokupnoj teritoriji Crne Gore intenziviraju se aktivnosti na praćenju regularnosti poslovanja poreskih obveznika koji sezonski obavljaju djelatnost.

U primorskim opštinama intenzivirane su kontrole **(mobilne ekipe)** u dijelu opšte poreske registracije, evidentiranja prometa, uplate pazara...

Izvještaj o radu mobilnih ekipa za period 17.06.2019. – 30.06.2019. godine

U navedenom periodu mobilne ekipe izvršile su 744 djelimične kontrole, od kojih u Budvi -197; Kotoru -102; Baru -200; Ulcinju - 145 i Herceg Novom 100 djelimičnih kontrola, u dijelu opšte poreske registracije, evidentiranja prometa, uplate pazara. Kod 134 poreska obveznika izrečeno je 197 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 309.800,00€.

**IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019.
GODINE**

PREKRŠAJNI NALOZI OD 17.06.19.- 30.06.19. GODINE				
R.br.	PODRUČNA JEDINICA / Ekspoziture	BROJ PORESKIH OBVEZNIKA KOJIMA JE IZREČENA KAZNA	BROJ PREKRŠAJNIH NALOGA	IZNOS
1	BUDVA	35	59	108.800,00
2	KOTOR	20	30	47.100,00
3	BAR	33	45	62.100,00
4	ULCINJ	34	44	61.100,00
6	HERCEG NOVI	12	19	30.700,00
UKUPNO		134	197	309.800,00

U navedenom periodu, od strane mobilnih ekipa preduzete su i **mjere zabrane obavljanja djelatnosti** za određeno vrijeme kod 35 poreskih obveznika, u najvećem dijelu zbog neevidentiranja prometa i izdati prekršajni nalozi u ukupnom iznosu od 38.545,00€.

U izvještajnom periodu (01.01.-30.06.2019.), u kontinuitetu su se odvijale zajedničke aktivnosti Poreske uprave sa Upravom policije i Upravom za inspekcijske poslove - Inspekcijom rada. Intezivirana je i saradnja sa drugim relevantnim institucijama, i to: JP "Morsko dobro", Javnim komunalnim preduzećima u primorskim opštinama kao i jedinicama lokalne samouprave.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

II.5 Uprava carina

Šifra	* Aktivnost ** Opis aktivnosti	* Nosilac aktivnosti ** Odgovorni službenik	Rok za realizaciju mjere	Mjere koje će se preduzeti u slučaju nepoštovanja propisa	Cilj koji će se postići
UC-1	* Pojačana kontrola vrijednosti i porijekla robe ** Pojačana kontrola dokumentacije (posebno dokaza o vrijednosti i porijeklu), kao i pregled robe u postupku, -provjera isprava o vrijednosti i porijeklu, putem međunarodne saradnje -naknadne kontrole	* Sve carinske ispostave, -Odsjek za vrijednost i porijeklo -Odsjek za naknadnu kontrolu -Odsjek za carinske istrage ** Šefovi carinskih ispostava -Načelnici odsjeka	U kontinuitetu	- Otkrivanje eventualnih nepravilnosti, neispravnih i nevjerodostojnih dokumenata o vrijednosti i porijeklu robe, odnosno utvrđivanje nepravilnog obračuna i plaćanja dažbina, - Sankcionisanje i suzbijanje nezakonitog postupanja i - Adekvatan obračun i naplata, dažbina	-Naknadni obračun i naplata dažbina, -Pokretanje prekršajnog postupka -Iniciranje krivičnog postupka

REALIZOVANO:

Uprava carina, u okviru svoje nadležnosti, kontinuirano prati postupak utvrđivanja vrijednosti robe za carinske svrhe na cijelom carinskom području, sa posebnim akcentom na: voće i povrće, upotrebljavana motorna vozila i robu široke potrošnje porijeklom iz Kine i Turske.

Vrijednost robe za carinske svrhe u odnosu na prijavljenu vrijednost uvećana je za cca 5.970.133,48 €, što je povećalo naplatu carinskih dažbina za oko 1.510.025,51 €.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

U navedenom periodu od stranih carinskih administracija je zatražena provjera vjerodostojnosti (prijavljenih transakcijskih cijena) 34 fakture, za koje još uvijek nismo dobili rezultate provjere. U istom periodu dobili smo 26 odgovora kojima je potvrđena vjerodostojnost faktura, ali po ranijim zahtjevima, i 1 odgovor kojim nije potvrđena vjerodostojnost fakture.

Stranim carinskim administracijama smo uputili 34 zahtjeva za provjeru dokaza o porijeklu robe, za koje smo dobili 4 odgovora da dokazi o porijeklu nisu izdati shodno propisanim pravilima porijekla i 3 odgovora da su izdati u skladu sa pravilima. Takođe, u ovom periodu smo primili još 25 rezultata naknadne provjere (16 odgovora da su dokazi izdati shodno pravilima porijekla i 9 odgovora da nisu) ali za zahtjeve koji su poslani prije 2019.g.

Kod jednog od najvećih uvoznika voća i povrća, međunarodne carinske službe su potvrdile naše sumnje u lažno prikazivanje porijekla robe. Kako postoji osnovana sumnja da se radi o carinskoj prevari predmet je u radu kod ODT.

Sva rješenja donijeta u upravnom postupku koja se odnose na utvrđivanje vrijednosti robe u carinske svrhe, kao i rješenja o naknadnoj naplati carinskog duga dostavljaju se Poreskoj upravi, radi pravilnog evidentiranja ulaznog PDV.

Na osnovu dobijenih odgovora inostranih carinskih službi o krivotvorenim izjavama o porijeklu robe na fakturama za prvih 6 mjeseci 2019.godine podnijeta su 7 Obavještenja ODT o postojanju osnovane sumnje da je učinjeno krivično djelo - falsifikat isprave, kao i 2 informacije Upravi policije o postojanju osnovane sumnje da se radi o carinskoj prevari.

Održan je sastanak u Osnovnom državnom tužilaštvu vezano za predmete koji se već izvjesno vrijeme nalaze u radu osnovnog tužilaštva u cilju proaktivnijeg djelovanja, na kojem su dogovorene dalje aktivnosti.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Šifra	* Aktivnost ** Opis aktivnosti	* Nosilac aktivnosti **Odgovorni službenik	Rok za realizaciju mjere	Mjere koje će se preduzeti u slučaju nepoštovanja propisa	Cilj koji će se postići
UC-2	* Pojačane kontrole akciznih obveznika i prometa akciznih proizvoda, sa posebnim akcentom na kontrolu prometa cigareta i mineralnih ulja ** Pregled robe i dokumentacije od strane službenika na prijemu dokumenata -Kontrole skladišta u kojima je smještena akcizna roba -Naknadna kontrola kod privrednih subjekata -Učešće u zajedničkim kontrolama sa PU (sinhronizovano vršiti kontrole obračunavanja akcize i PDV na ove proizvode)	* Sve robne CI, -Odsjek za suzbijanje krijumčarenja -Odsjek za naknadnu kontrolu -Zajednički timovi **Šefovi CI i službenici na prijemu dokumenata u CI -načelnici odsjeka -vođe timova	U kontinuitetu	-Obračun i naplata propisanih dažbina, -Pokretanje kaznenih postupaka	-Otkrivanje sumnjive, neispravne i nepotpune dokumentacije -Otkrivanje slučajeva uzimanja robe ispod carinskog nadzora, bez odobrenja carinarnice, -Uspostavljanje efikasnog sistema za praćenje kanala prodaje akciznih proizvoda, otkrivanje nepravilnosti i prekršaja

REALIZOVANO:

Vršene su kontrole privrednih društava koje se bave proizvodnjom vina i žestokih alkoholnih pića u cilju registracije kod Uprave carine, s obzirom da su ista privredna društva registrovana kao mali proizvođači alkoholnih pića kod Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja.

U opštini Bijelo Polje u kombi vozilu koje je bilo van saobraćaja pronađeno je 75.000 paklica cigareta „Cosmopolitan,, vrijednosti 165.000 eura. Naknadnim provjerama se došlo do vlasnika cigareta i vozila, protiv kojeg je podnešena krivična prijava.

Izvršene su kontrole carinskih skladišta za snabdijevanje slobodnih carinskih prodavnica (free shop) cigaretama i alkoholom pićima. Takođe izvršena kontrola većeg broja carinskih skladišta radi provjere robe koja se nalazi pod carinskim nadzorom.

Održan je sastanak sa Upravom policije i drugim državnim organima na temu kontrole maloprodajnih objekata za naftne derivate. Izvršene su dvije zajedničke kontrole benzinskih pumpi sa Upravom policije – Odsjekom za suzbijanje privrednog kriminaliteta, Poreskom upravom, Upravom za inspekcijske poslove, Zavod za metrologiju CG, uz angažovanje kontrolene kuće »Intra« DOO. U jednoj kontroli utvrđene nepravilnosti, postupak je u toku kod nadležnog tužioca.

U kontinuitetu se sprovode zajedničke kontrole sa službenicima Poreske uprave, Tržišne inspekcije, Turističke inspekcije i Komunalne policije (mješoviti timovi), na tržnicama i pijacama, maloprodajnim i ugostiteljskim objektima u cilju suzbijanja ilegalne trgovine akciznim proizvodima.

U toku je sprovođenje tenderske procedure za implementaciju projekta “Podrška Upravi carina u oblasti akciza”, iz sredstava EUIF IPA 2015, koji se odnosi na izradu i implementaciju nove aplikacije za akcize u informacionom sistemu Uprave carina. Efikasnija naplata akciza i efikasnija borba u suzbijanju sive ekonomije su benefiti koji se očekuju implementacijom ove nove aplikacije.

Sprovedena je Ekspertska misija na temu prevencije i borbe protiv krijumčarenja i nedozvoljene trgovine cigaretama po poglavljima 24 i 29 pregovaračkog procesa. Eksperti su potvrdili da je ostvaren veliki napredak tokom proteklih pet godina u oblasti prevencije i borbe protiv

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

krijumčarenja i nedozvoljene trgovine cigaretama. Pohvalili su napore koje zaposleni u Upravi carina ulažu u vršenju svakodnevnih radnih aktivnosti kao i posvećenost u prevenciji i borbi protiv krijumčarenja i nedozvoljene trgovine cigaretama.

Održan je Sastanak sa predstavnicima British American Tobacco u vezi dalje saradnje u borbi protiv ilegalnog prometa cigareta i duvanskih proizvoda, trenutnim trendovima i procjenama kretanja trendova u ovoj oblasti, stanja nelegalne trgovine u regionu kao i planovima za unapređenje saradnje i pomoći u ovoj oblasti

Uprava carina je zajedno sa Ministarstvom finansija izradila predlog Uredbe o obilježavanju duvanskih proizvoda i alkoholnih pića akciznim markicama, koju je Vlada Crne Gore usvojila 18.04.2019 godine, nakon čega je izrađena Tehnička specifikacija za izradu Sistema Elektronskog upravljanja akciznim markicama, te će se nakon definisanja dodatnih uslova ići u raspisivanje tendera. Novim rješenjem će se uvesti savremen način poslovanja u postupcima odobravanja, štampanja i izdavanja kontrolnih i posebnih akciznih markica (u daljem tekstu akciznih markica), vođenja evidencija o izdatim, iskorišćenim i neiskorišćenim akciznim markicama za duvanske proizvode i alkoholna pića, što će doprinijeti efikasnijoj naplati akcize i efikasnijoj borbi u suzbijanju sive ekonomije.

Izvršena je naknadna kontrola privrednog društva doo Pivara- "TREBJESA" – Nikšić, prema godišnjem planu kontrola.

Naplata akcize na cigarete za prvih šest mjeseci 2019.godine iznosi 19.873.066 eura sa obračunom razlike na cigarete, odnosno više je naplaćeno 12,2 % nego u istom periodu 2018.godine.

Za naredne mjesece očekuje se veća naplata akcize na cigarete na bazi podignutih i poručenih akciznih markica i to : za jul oko 20%; za avgust za 44% i za septembar za 23%, na bazi poručenih akciznih markica.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Šifra	* Aktivnost ** Opis aktivnosti	* Nosilac aktivnosti **Odgovorni službenik	Rok za realizaciju mjere	Mjere koje će se preduzeti u slučaju nepoštovanja propisa	Cilj koji će se postići
UC-3	*Kontrola mobilnih timova po dubini	*Odsjek za suzbijanje krijumčarenja– ** Načelnik odsjeka za suzbijanje krijumčarenja -Vođe timova	U kontinuitetu	-Pokretanje kaznenih postupaka	Otkrivanje slučajeva nelegalne trgovine robom, suzbijanje nezakonitog postupanja

REALIZOVANO :

Po operativnim saznanjima Uprava carina je sa Upravom policije a po nalogu tužilaštva izvršila pretrase više objekata što je rezultiralo podnošenjem krivičnih prijava i to:

- Pretresom privatnog objekta u Podgorici, pronađeno je i oduzeto 1.287 komada odjevnih predmeta, koji su u carinsko područje unijeti bez prethodno plaćenih dažbina, ukupne vrijednosti 18.339 eura.
- Pretresom privatnog objekta, takođe u Podgorici, pronađeno je i oduzeto 10836 komada odjevnih predmeta i druge robe, koji su u carinsko područje unijeti bez prethodno plaćenih dažbina, ukupne vrijednosti 37.150 eura.
- Pretresom privatnog objekta u Tuzima, pronađeno je i oduzeto 13.915 komada elektro materijala, koji su u carinsko područje unijeti bez prethodno plaćenih dažbina, ukupne vrijednosti 55.685,50 eura. Pretres objekta je rađen zajedno sa službenicima policije od čije strane je protiv odgovornog lica podnesena krivična prijava.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

U saradnji sa sluzbenicima CB Cetinje,Odsjeka za suzbijanje privrednog kriminaliteta,trzisnom i inspekcijom rada, a na osnovu naredbe Osnovnog drzavnog tuzilastva Cetinje, izvršena je kontrola maloprodajnog objekta u vlasnistvu privrednog subjekta iz Cetinja, i tom prilikom pronađena je i oduzeta sledeća akcizna roba:

1.Cigarete bez akciznih markica Crne Gore,vise vrsta u kolicini od 1529 paklica,ukupne vrijednosti 3463,20 eura

2.Rezani duvan bez akcizne markice Crne Gore u kolicini od 11 pakovanja od po pola kila,ukupne vrijednosti 330,00 eura.

3.Alkoholna pica bez akcizne markice Crne Gore u kolicini od 17 boca,ukupne vrijednosti 194,00 eura.

Šifra	* Aktivnost ** Opis aktivnosti	* Nosilac aktivnosti **Odgovorni službenik	Rok za realizaciju mjere	Mjere koje će se preduzeti u slučaju nepoštovanja propisa	Cilj koji će se postići
UC-4	* Kontrola prometa kafe ** Kontrola na prijemu dokumenata u CI -kontrola poreskih skladišta, -kontrola obračuna poreza na kafu-poreskih prijava -kontrola kod uvoznika i proizvođača i upoređivanje podataka	*Sve carinarnice, -Odsjek za poreze, akcize - Odsjek za naknadnu kontrolu **Upravnici -Šefovi CI -Načelnici odsjeka	U kontinuitetu	-Naplata poreza u propisanom iznosu -pokretanje kaznenih postupaka	Obezbijediti pravilan obračun poreza na kafu u svim fazama (uvoz, prerada i promet)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

REALIZOVANO:

Izvršeno je više kontrola poreskih skladišta za kafu za najveće uvoznike, pri čemu je kod privrednog društva "Crnogoracoop" Danilovgrad, utvrđena nepravilnost u plaćanju poreza na kafu i pokrenut postupak naplate poreza na kafu u iznosu od cca 307.000,00 eura.

Šifra	* Aktivnost ** Opis aktivnosti	* Nosilac aktivnosti ** Odgovorni službenik	Rok za realizaciju mjere	Mjere koje će se preduzeti u slučaju nepoštovanja propisa	Cilj koji će se postići
UC-5	*Jačanje mjera nadzora u Luci Bar i intenziviranje zajedničkih kontrola robe i putnika od strane Uprave carina i Uprave policije **Intenziviranje aktivnosti Zajedničkog kontrolnog tima Uprave carina i Uprave policije -Intenziviranje kontrola kontejnera na osnovu analize rizika	*Sektor 04 -Zajednički kontrolni tim ** Rukovodilac Sektora -vođa tima	U kontinuitetu	Pokretanje kaznenih postupaka	Otkrivanje slučajeva krijumčarenja robe i lica, suzbijanje nezakonitog postupanja

REALIZOVANO:

Uprava carina je pooštrila procedure vezane za dobijanje Rješenja o vođenju evidencije o poslovanju za sve korisnike Slobodne zone Luka Bar i to za korisnike koji produžavaju status korisnika kao i za nove korisnike. Ukoliko je protiv kandidata za status korisnika vođen prekršajni i krivični postupak, ne izdaje se Rješenje o vođenju evidencije o poslovanju u Slobodnoj zoni Luka Bar, što znači da ne može dobiti status korisnika Slobodne zone Bar.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Kroz projekat UNODC Container Control Program (CCP) formiran je Zajednički kontrolni tim u Luci Bar, koji sačinjavaju po tri službenika Uprave carina, Sektora granične policije i Sektora kriminalističke policije. Zajednički tim vrši analizu rizika dolazećih pošiljki i sprovodi zajedničke fizičke kontrole, u koordinaciji sa carinskom ispostavom Slobodna zona Bar.

Zajednički kontrolni tim UC i UP (CCP) tim u CI Slobodnoj zoni Bar tokom prvih 6 mjeseci 2019.godine realizovao je 1904 kontrola, 233 skeniranja i 1671 fizičkih pregleda. Za otkrivene nepravilnosti pokrenuti su prekršajni postupci ukupno 7.

Nakon višednevne koordinirane akcije Uprave carina, Uprave policije i Višeg državnog tužilaštva u Podgorici, u Luci Bar je zaplijenjeno 31,5 kilograma kokaina. Akcijom carinskih i policijskih službenika, u koordinaciji sa tužilaštvom, otkrivena je praškasta materija za koju se sumnja da je opojna droga kokain, težine 31,5 kilograma, a koja je bila sakrivena u specijalnom dijelu kontejnera koji je pristigao u Luku Bar iz inostranstva. Kokain je otkriven primjenom systemske analize rizika Uprave carina, kojom su određeni za pregled dva kontejnera sa bananama koja su iz Ekvadora, preko Malte, pristigla u Luku Bar. Vrijednost zaplijenjene količine kokaina na narko tržištu je oko 2.500.000 eura.

U Slobodnoj zoni su u prvih šest mjeseci 2019 godine prekinuta 3 postupka na osnovu sumnje u povredu prava intelektualne svojine i to za patike Nike 2510 pari – postupak nastavljen po nalogu nosioca prava, igračke 192 komada i mikrofoni 80 komada.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Šifra	* Aktivnost ** Opis aktivnosti	* Nosilac aktivnosti **Odgovorni službenik	Rok za realizaciju mjere	Mjere koje će se preduzeti u slučaju nepoštovanja propisa	Cilj koji će se postići
UC-6	*Zajedničke aktivnosti Uprave carina, Poreske uprave ,Uprave policije i Uprave za inspekcijske poslove **Primjena sporazuma o saradnji -kontrola regularnosti poslovanja privrednih subjekata -sinhronizovane kontrole robe i dokumentacije	*Sektor 04 -Zajednički kontrolni tim ** Rukovodilac Sektora -vođa tima	U kontinuitetu	-naplata dažbina u skladu sa zakonom Pokretanje kaznenih postupaka	-Efikasnija kontrola regularnosti poslovanja privrednih subjekata, -Veća efikasnost u otkrivanju i otklanjanju utvrđenih nepravilnosti, -smanjenje obima sive ekonomije,

REALIZOVANO:

Tokom prvih 6 mjeseci 2019.godine, sa Upravom policije razmijenjeno je 21 informacija. Uprava carina, preko dogovorene razmjene podataka sa Poreskom upravom koristi sledeće podatke: Registar firmi i preduzetnika, baze utvrđenih i naplaćenih poreza i doprinosa po PIB-u ili JMBG, podatke o PDV prijavama, kartice poreskih obveznika, identifikaciju zaposlenih lica kod svih poslodavaca, podatke o lokacijama svih objekata privrednih društava. Navedeni podaci, za sada, nijesu u realnom vremenu.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

U kontinuitetu se sprovode zajedničke kontrole sa službenicima Poreske uprave, Tržišne inspekcije, Turističke inspekcije i Komunalne policije (mješoviti timovi), na tržnicama i pijacama, maloprodajnim i ugostiteljskim objektima u cilju suzbijanja ilegalne trgovine akciznim proizvodima. U izvještajnom periodu izvršeno je 486 inspekciskih kontrola.

Izvršene su dvije zajedničke kontrole benzinskih pumpi sa Upravom policije – Odsjekom za suzbijanje privrednog kriminaliteta, Poreskom upravom, Upravom za inspeksijske poslove, Zavod za metrologiju CG, uz angažovanje kontrolene kuće »Intra« DOO. U jednoj kontroli utvrđene nepravilnosti, postupak je u toku kod nadležnog tužioca.

Poreskoj upravi u kontinuitetu dostavljene informacije o PDV obveznicima (carinskim postupcima, vrsti , obimu i vrijednosti uvezene robe)

Za 40 privrednih društava Poreskoj upravi dostavljene informacije o uvozniciima koji su imali veći obim uvoza a nijesu registrovani kao PDV obveznici .

U izvještajnom periodu razmijenjeno je 45 informacija na nacionalnom nivou, sa Tužilaštvom, Upravom policije i ostalim organima za sprovođenje zakona, od čega su podnijeta 7 obavještenja nadležnim Osnovnim državnim tužilaštvima o postojanju sumnje da su počinjena krivična djela i 2 informacije Upravi policije zbog osnovane sumnje da se radi o carinskoj prevari.

Uprava carina intenzivno sarađuje i razmjenjuje informacije sa partnerskim službama, kao i sa međunarodnim organizacijama i institucijama (OLAF, INTERPOL, HMRC, SELEC ect). U navedenom periodu razmijenjeno je 29 informacija.

U izvještajnom periodu ostvarena je saradnja sa OLAF-om, preko AFIS sistema kojem Uprava carina ima pristup do nivo zemlje kandidata, sa kojim je razmijenjeno 140 informacija.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

STATISTIKA

	01.01.2019 – 30.06.2019
Broj kontrola tržnica i pijaca	486
Broj inspekcijskih kontrola	180
Broj utvrđenih nepravilnosti	209
Broj izdatih prekršajnih naloga	178
Ukupna vrijednost izrečenih novčanih kazni za prekršajne naloge	85.440,00 €
Broj podnešenih krivičnih prijava samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima	27
Broj podnešenih obavještenja državnim tužilaštvima samostalno	7
Ukupna vrijednost oduzete akcizne robe samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima	364.031,92 €
Količina oduzetih cigareta samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima	136382 paklica
Vrijednost oduzetih cigareta samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima	299.497,52 €
Količina oduzetog rezanog duvana samostalno i u saradnji sa drugim državnim organima	1003,00 kg

PREDLOG MJERA ZA SUZBIJANJE SIVE EKONOMIJE

1. Pojačati kontrolu prijavljene vrijednosti i porijekla robe, provjerom dokumentacije priložene uz deklaraciju, kao i pregledom robe u postupku. Koristiti mogućnost provjere vjerodostojnosti dokaza o vrijednosti i porijeklu robe putem međunarodne saradnje, kao i mehanizam naknadne kontrole dokumentacije i robe kod uvoznika, u cilju otkrivanja eventualnih nepravilnosti, neispravnih i nevjerodostojnih dokumenata o vrijednosti i porijeklu robe, odnosno otkrivanja nepravilnog obračuna i plaćanja dažbina,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

2. Pojačati kontrolu akciznih obveznika i prometa akciznih proizvoda, sa posebnim akcentom na kontrolu prometa cigareta i mineralnih ulja, što podrazumijeva intenziviran pregled robe i dokumentacije od strane službenika na prijemu dokumenata, kontrole skladišta u kojima je smještena akcizna roba, naknadna kontrola kod privrednih subjekata, učešće u zajedničkim kontrolama sa PU (sinhronizovano vršiti kontrole obračunavanja akcize i PDV na ove proizvode). Ove aktivnosti će omogućiti otkrivanje sumnjive, neispravne i nepotpune dokumentacije, otkrivanje slučajeva uzimanja robe ispod carinskog nadzora bez odobrenja carinarnice i uspostavljanje efikasnog sistema za praćenje kanala prodaje akciznih proizvoda, te i otkrivanje prekršaja.
3. Sprovoditi kontrole mobilnih timova po dubini, u cilju otkrivanja slučajeva nelegalne trgovine robom, suzbijanja nezakonitog postupanja.
4. Vršiti kontrolu prometa kafe, i to kontrolom dokumenata na prijemu u CI, kontrolom poreskih skladišta, kontrolom obračuna poreza-poreskih prijava, kontrolom kod uvoznika i proizvođača. Ovim kontrolama obezbjeđuje se pravilan obračun poreza na kafu u svim fazama (uvoz, prerada i promet).
5. Jačanje mjera nadzora u Luci Bar i intenziviranje zajedničkih kontrola robe i putnika od strane Uprave carina i Uprave policije, putem intenziviranja aktivnosti Zajedničkog kontrolnog tima Uprave carina i Uprave policije i intenziviranja kontrola kontejnera na osnovu analize rizika, što za cilj ima otkrivanje slučajeva krijumčarenja robe i lica i suzbijanje nezakonitog postupanja.
6. Unaprijediti zajedničke aktivnosti Uprave carina, Poreske uprave, Uprave policije i Uprave za inspekcijske poslove, primjenjujući sporazume o međusobnoj saradnji u kontroli regularnosti poslovanja privrednih subjekata. Sinhronizovanim kontrolama robe i dokumentacije postiže se bolja efikasnost u otkrivanju i otklanjanju nepravilnosti i doprinosi smanjenju obima sive ekonomije.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

II.6 Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Ministarstvo održivog razvoja u turizmu u kontinuitetu prati trendove, vrši analize i ukazuje na probleme koji ne doprinose suzbijanju sive ekonomije, sa naglaskom na pitanja registracije smještaja, prijave gostiju, naplate boravišne takse i radne odnose u hotelijerstvu. Nastavljene su aktivnosti koje su sprovedene 2018 godine godine i koje se odnose na saradnju sa drugim državnim organima, organima državne uprave i lokalnim samoupravama. Poseban naglasak je stavljen na saradnju sa lokalnim turističkim organizacijama kod kojih se u najvećem broju slučajeva obavlja prijavljivanje turista i naplata boravišne takse.

Navedena saradnja, redovna komunikacija posebno sa lokalnim organima dala je osjetne rezultate tako da je sama naplata boravišne takse ove godine u kontinuitetu bolja za preko 20% i u prvoj polovini godine ukupno je naplaćeno 2.081.295 eura, odnosno 345.597 eura ili 20% više nego u prvoj polovini prošle godine. Primjetan je i bolji rezultat u prijavi gostiju u objektima kolektivnog smještaja gdje je u prvih 5 mjeseci prijavljeno 342.349 gostiju, odnosno 79.597 ili 30% više nego u prvih 5 mjeseci prošle godine. Ovako visoke stope rasta su jednim dijelom rezultat veće discipline objekata kolektivnog smještaja. U privatnom smještaju prema podacima za 4 mjeseca zabiljeđen je rast prijave gostiju i pored činjenice da ovi objekti najveći dio svog prometa ostvare u špicu ljetnje turističke sezone. Ministarstvo na nedeljnom nivou u saradnji sa NTO prikuplja podatke o broju turista i naplati boravišne takse i na osnovu toga reaguje prema lokalnim samoupravama gdje su uočeni pad prijave ili naplate.

I kvartal:

Sagledavanjem rezultata koji su ostvareni 2018 godine konstatovan je određeni napredak kada se radi o prijavi gostiju i naplati boravišne takse kao rezultat aktivnosti koje su sa drugim organima realizovane u prethodnom periodu. Analizom podataka jasan je zaključak da je ostao još značajan prostor za napredak. MORT je u navedenom periodu pratio izvještaje o prijavi gostiju i naplati takse i imao redovne sastanke sa predstavnicima nadležnih institucija i privrede.

Podaci koji su analizirani u I kvartalu pokazali su da veliki broj objekata kolektivnog smještaja ima samo jednog zaposlenog to je evidentirano kao još jedna prioritarna oblast. Imajući u vidu da se ova situacija nalazi kod manjih hotela koji ne rade tokom čitave godine planirano je da se kontrola sprovede tokom špica ljetnje turističke sezone kada svi objekti rade. Analizirani su podaci i o prijavljenim prihodima, plaćenim porezima, prijavljenoj dobiti, itd.

U prvom kvartalu evidentirana je bolja prijava gostiju kako u kolektivnom tako i u privatnom smještaju. Po nezvaničnim podacima MONSTAT-a u ovom periodu je Crnu Goru posjetilo 166.628 turista ili gotovo 40% više nego u istom periodu prošle godine, dok je naplaćeno i 281.090 eura boravišne takse ili 21% više.

Ministarstvo je redovno imalo komunikaciju sa nadležnim organima, posebno lokalne samouprave kao i sa lokalnim turističkim organizacijama te na nedeljnom nivou pratilo prijave i sugerisalo korekcije u onim opštinama gdje su podaci ukazivali na određene izazove.

Oglašavanja i reklamiranja turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti preko elektronskih i štampanih medija, digitalnih platformi (Booking.com, Tripadvisor, Airbnb i ostali), društvenih

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

mreža i putem isticanja oglasa i reklama u izlozima poslovnih prostorija i drugih sredstava komunikacije. Oglašavanje i reklamiranje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti može da se vrši samo za turističke i ugostiteljske objekte za koje se posjeduje licenca odnosno odobrenje za obavljanje djelatnosti ili rješenje o upisu u Centralni turistički registar (CTR), koje podatke unosi Ministarstvo održivog razvoja i turizma ili nadležni organ lokalne uprave (u zavisnosti od postupka u čijoj nadležnosti je vođenje upravnog postupka u ovim upravnim predmetima). MORT je u izmjenama i dopunama Zakona o torizmu i ugostiteljstvu djelimično korigovao ranija rješenja kako bi se olakšao inspekcijski nadzor.

Karakteristično je, da određeni broj prevoznika u drumskom saobraćaju obavljaju i organizovanje, prodaju i realizaciju paket aranžmana, miješajući linijski prevoz/prevoz za sopstvene potrebe sa uslugama turističke agencije. Izražen problem je organizovanje izleta od strane zaposlenih/nezaposlenih fizičkih lica, koja su sprega između uprava škola (najviše osnovnih) i njihovih učitelja/ica i drugih sa pružaocima usluga na skijalištima, po osnovu ugovora o djelu uz naknadu da vode djecu na jednodnevne izlete zaključenim sa pružaocima usluga. Na ovaj način, izigravaju se propisi preuzimajem poslova koje treba da obavljaju turističke agencije, ne vodi se evidencija izleta i paket aranžmana, izbjegnute su i druge evidencije koje su osnovica za oporezivanje. Poslove turističke agencije ne mogu obavljati fizička lica koja imaju osnov za krivičnu odgovornost neovlašćenog obavljanja privredne (turističke) djelatnosti, a ima i elemenata krivičnog djela neovlašćene naplate novčanih sredstava.

Predložene mjere:

1. Snažnija finansijska kontrola objekata kolektivnog smještaja imajući u vidu da prvih 10 hotelskim preduzeća u ukupnim prihodima koje ostvare sva privredna društva koja su registrovana kao hoteli i sličan smještaj pod šifrom 5510, prijave nesrazmjerno veliki udio ukupnih prihoda, zaposlenih i dobiti.
2. Inteziviranje saradnje sa lokalnim samoupravama u cilju unapređenja kontrola na lokalnom nivou, posebno kada je u pitanju privatni smještaj i privremeni objekti u zoni morskog dobra ali i u zonama opština.
3. Implementacija novih mjera koje su planirane predlozima izmjena i dopuna Zakona o turizmu i ugostiteljstvu i izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama. Redovno praćenje usvojenih rješenja kako bi se evidentirali eventualni sukobi nadležnosti ili nedovoljno efikasna rješenja koja otežavaju kontrolu na terenu.

II kvartal:

Prva sjednica Savjeta za turizam održana je 17. juna 2019. godine. Na sjednici su između ostalog razmatrana pitanja koja se tiču pripremljenosti i odvijanja ljetnje turističke sezone 2019. godine. Savjet je formirao Koordinaciono tijelo za pripremu i praćenje turističkih sezona kojim će predsjedavati ministar održivog razvoja i turizma. Zadatak Koordinacionog tijela će biti da prati odvijanje turističke sezone i preduzima mjere za prevazilaženje eventualnih problema. U fokusu ovog tijela koje treba da se sastaje petnaestodnevno će biti i pitanje sive ekonomije s obzirom da su članovi samog Koordinacionog tijela predstavnici svih relevantnih institucija koje operativno rade na suzbijanju ove pojave.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

U drugom kvartalu nastavljen je trend snažnijeg evidentiranja turista tako da je prema poslednjim podacima Monstata u aprilu i maju mjesecu u Crnoj Gori evidentirano 220.403 turista što je 42.294 više nego u istim mjesecima prošle godine. Ovo je pokazatelj bolje evidencije imajući u vidu da vremenski uslovi posebno u maju mjesecu nisu bili idealni za turističke posjete. U drugom kvartalu ukupno je naplaćeno 1.800.305 eura boravišne takse ili gotovo 300.000 eura više nego u drugom kvartalu 2018 godine.

U cilju boljeg organizovanja i praćenja odvijanja turističke sezone, primorske opštine (Bar, Budva, Ulcinj, Herceg Novi, Tivat) su formirale koordinaciona tijela. Članovi tog tijela su pored predstavnika organa lokalne uprave i službi i predstavnici državnih organa, nadležnih institucija, mjesnih zajednica i turističke privredu. Između ostalih problema koji su identifikovani tokom prethodnih sezona, fokus rada biće stavljen i na suzbijanje sive ekonomije kroz zajedničku i koordiniranu akciju nadležnih na državnom i lokalnom nivou.

Ministarstvo je u redovnoj komunikaciji sa loklanim samoupravama, u većini se sprovode medijske kampanje koje pozivaju građane da registruju smještajne kapacitete. Primjetan je napredak posebno u opštinama u sjevernom dijelu obale. Redovni sastanci sa rukovodstvom alokalnih samouprava su već počeli oko svih aspekata sive ekonomije u turizmu koji su u njihovoj nadležnosti.

Analiza koju je sačinilo Ministarstvo održivog razvoja i turizma na osnovu podataka Poreske uprave pokazala je da je u 2018. godini nastavljen trend objekta koji su registrovani pod šifrom 5510 (hoteli i sličan smještaj) poslovalo sa jednim zaposlenim. Pokrenuti su inspekcijski nadzori u maju mjesecu ali su odloženi zbog činjenice da zbog vremenskih prilika najveći broj manjih objekata u kojima je ovaj problem uočen bio zatvoren. Ove kontrole su ponovo inicirane u drugoj polovini juna i u skladu sa rezultatima preduzimaće se u kontinuitetu druge mjere. Uprava za inspekcijske poslove je otpočela sa kontrolama pojedinačno po opštinama i to prvo od Ulcinja. Kada kontrole budu završene uradiće se analiza i nakon toga će biti obaviještena i javnost.

Ministarstvo je kod Uprave za inspekcijske poslove iniciralo kontrolu rada turističkih Agencija na teritoriji Opštine Budva, a nakon toga će dostaviti spiskove za kontrolu u drugim opštinama. U pripremi je i inicijativa za kontrolisanje izdavanja privatnog smještaja preko turističkih Agencija jer su postoje jasne indicije da značajan dio prihoda koji se ostvari na ovakav način se ne prijavljuje poreskim organima.

Centralni turistički registar je baza podataka o svim subjektima koji se bave turističkom i ugostiteljskom djelatnošću bez obzira da li odobrenje za rad dobijaju od strane Ministarstva kao nadležnog državnog organa za poslove turizma ili organa lokalne uprave koji je nadležan za turizam. Postojeći Registar (CTR) funkcioniše od 2011. godine, međutim analizom podataka koji se nalaze u tom registru ustanovljeno je da se podaci ne ažuriraju, ili ne unose uopšte. S tim u vezi upućen je dopis svim lokalnim upravama i zatraženo od njih da u skladu sa Zakonom, ispoštuju ovu obavezu i redovno, ažurno i tačno unose podatke o subjektima koji su u njihovoj nadležnosti. Inicirana je inspekcijska kontrola načina na koji lokalne samouprave unose podatke u CTR.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Imajući u vidu da je donešen novi Pravilnik o bližem sadržaju i načinu vođenja Centralnog turističkog registra sa značajnim izmjenama u obrascima i da postojeći software ne može da zadovolji potrebe novog Pravilnika i zahtjeva za boljim izvještavanjem o subjektima koji su predmet Registra, što je ključno za olakšavanje procesa kontrole da li se neki subjekat nalazi u ovoj bazi podataka i samim tim i posjeduje odobrenje za rad, pristupilo se izradi Projektnog zadatka za izradu programa za elektronsku platformu za CTR. Projektni zadatak je završen i do kraja mjeseca će biti pokrenut postupak za raspisivanje tendera za izradu novog rješenja za koje se očekuje da startuje sa radom 1 januara 2020. godine.

U I kvartalu evidentirana je pojava organizovanja školskih izleta bez prethodno ispoštovane procedure. Turistička inspekcija i Prosvetna inspekcija su u aprilu 2019. godine, uputile svim školama i nadležnim ministarstvima Obavještenje o poštovanju propisanih obaveza prilikom organizacija školskih putovanja. U Obavještenju se navodi da je turistička inspekcija izvršila kontrolu rada turističkih agencija i kontrolu škola čiji nastavnici organizuju ekskurzije, izlete i škole u prirodi za učenike i utvrdila da su se putovanja organizovala bez posredovanja turističke agenciju, zbog čega su se ovi poslovi obavljali nelegalno.

U cilju suzbijanja sive ekonomije u oblasti auto taksi prevoza putnika, na inicijativu Strukovnog sindikata taksista Crne Gore – Unija slobodnih sindikata, rješenjem ministra saobraćaja i pomorstva, formirana je Radna grupa od predstavnika Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Kabineta potpredsjednika Vlada Crne Gore za ekonomsku politiku i finansijski sistem, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Ministarstva finansija, Ministarstva javne uprave, Ministarstva održivog razvoja i turizma i Strukovnog sindikata taksista Crne Gore – Unija slobodnih sindikata Crne Gore. Vlada Crne Gore, na sjednici od 27. decembra 2018. godine razmotrila je Informaciju o analizu stanja u djelatnosti auto taksi prevoza putnika s predlogom mjera i zaključaka za rješavanje problema auto taksi prevoznika. Predstavnici Strukovnog sindikata taksista Crne Gore, prezentovali su svoje probleme i na sastanku održanom 07. juna 2019. godine u Ministarstvu održivog razvoja i turizma sa akcentom na probleme u djelatnosti turističkih i rent-a-car agencija odnosno prihvata turista od strane raznih prevoznika koji posluju u sivoj zoni koji su sve intenzivniji s obzirom na sve veći broj turista koji posjećuju Crnu Goru.

Ministarstvo je u saradnji sa Javnim preduzećem „Morsko Dobro“ radilo na rješavanju pitanja izdavanja odobrenja za rad za privremene objekte u zoni morskog dobra. Imajući u vidu da je procedura koja se primjenjuje složenija nego ranijih godina i da je rok ove godine bio kraći imajući u vidu da je turistička sezona počinjala sa organima lokalne uprave dogovoreno je izdavanje privremenih odobrenja za rad (za objekte koji su postojali i u ranijem planu) najkasnije do 31.12.2019. godine, kako bi bio ostavljen period za zakupce da sprovedu zakonom propisanu proceduru. Za one koji to ne učine a dobili su privremena odobrenja za rad JPMD će raskinuti ugovore o zakupu. Krajem izvještajnog perioda pojavilo se pitanje manjeg broja lokacija gdje su privremeni objekti ucrtani na privatnom zemljištu ali u listu nepokretnosti je upisano korišćenje. JPMD je tražilo izjašnjenje od MORT, a nakon toga i od Ministarstvom finansija nakon čega će se zauzeti stav po ovom pitanju.

Predložene mjere:

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

1. Nastavak intenzivne komunikacije i koordinacije među organima državne uprave, posebno Ministarstva i nadležnih inspekcijskih organa i uz koordinaciju targetirano ići u kontrole po određenim segmentima problema kao što su: neprijavljivanje radnika, neprijavljivanje prihoda, neprijavljivanje turista, neplaćanje boravišne takse, itd. Navedene aktivnosti potrebno je snažnije promovisati putem medija kako bi se široj javnosti i privredi poslala jasna poruka o netolerisanju sive zone.
2. Intenzivan rad sa lokalnim organima, gdje postoje u nekim slučajevima značajni izazovi. Napredak je primjetan ove godine ali ostaje prostor za značajno bolje rezultate. Uključivanje medija i obavješćavanje javnosti o izazovima i problemima sa naglaskom na odgovorne lokalne institucije. U vezi sa tim razmotriti davanje saglasnosti za zapošljavanje turističkih inspektora Opštini Budva imajući u vidu da turistički inspektori nedostaju, a da se u Opštini Budva ostvari preko 40% turističkog prometa na nivou godine. Nedovoljan broj turističkih inspektora se ističe na svim sastancima sa predstavnicima ove lokalne samouprave kao ograničavajući faktor za ostvarivanje boljih rezultata.
3. Snažnija finansijska kontrola, posebno većih, privremenih objekata u zoni morskog dobra.
4. Intezivirati praćenje online platformi za izdavanje smještaja i u koordinaciji sa lokalnim organima intezivirati kontrole.
5. U saradnji ministarstva i nadležnih inspekcijskih organa intezivirati kontrole turističkih agencija koje se bave zakupom i izdavanjem ili posredovanjem u izdavanju privatnog smještaja.
6. Snažnija kontrola prevoza turista/izletnika na moru imajući u vidu da se tokom sezone preveze veliki broj turista, a da finansijski pokazatelji i plaćane obaveze prema državi ne prate stanje na terenu.
7. Snažno unaprijediti kontrolu prevoza turista/izletnika u drumskom saobraćaju imajući u vidu da prošle godine tokom turističke sezone nije ostvarena odgovarajuća saradnja između nadležnih inspekcijskih organa po mišljenju ovog ministarstva.
8. Tokom jula mjeseca formirati Koordinacioni tim za suzbijanje sive zone u turizmu koji bi radio na ovom pitanju u kontinuitetu.

II.7 Ministarstvo rada i socijalnog staranja

➤ U dijelu nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja važno je istaći da je u pripremi **novi Zakon o radu** koji će novim zakonskim rješenjima uticati na smanjenje neformalne zaposlenosti i suzbijanje rada na crno. U skladu sa Programom rada Vlade ova obaveza planirana je za II kvartal 2019. godine. Međutim, još uvijek se čeka saglasnost Evropske komisije na Predlog zakona.

Između ostalog, propisano je da će se isplata zarada vršiti isključivo preko žiro računa, a obračun zarade će imati snagu izvršne isprave. Takođe, vodiće se evidencija o zaključenim ugovorima rada na daljinu i od kuće, a zaključivanje ugovora o radu je obaveza prije stupanja na rad.

➤ U cilju podrške suzbijanju sive ekonomije, Zavod za zapošljavanje Crne Gore i ove godine realizuje **Program „Stop sivoj ekonomiji“** u saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove, Poreskom upravom, Upravom policije. Ove godine, u Program je uključena i Uprava

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

carina. Na poslovima pružanja tehničke podrške i pomoći inspektorima navedenih institucija, 190 mladih visokoškolaca kroz radni odnos steče nova znanja, vještine i kompetencije. Program je počeo sa realizacijom 10. juna i trajaće do kraja tekuće godine.

➤ U skladu sa potpisanim **Memorandumom o saradnji u cilju razmjene podataka o licima zaposlenim u zoni sive ekonomije** Uprava za inspekcijske poslove periodično dostavlja Zavodu za zapošljavanje podatke o licima koja su zatečena da rade u zoni sive ekonomije.

Od početka 2019. godine, a na osnovu dostavljenog izvještaja od strane inspekcijskih službi, Zavod za zapošljavanje je prestao da vodi evidenciju za 6 lica, za koja se utvrdilo da rade suprotno propisima o radu.

➤ Uprava za statistiku - **MONSTAT trenutno sprovodi pilot istraživanje, sa integrisanim setom pitanja o mjeranju neformalnog zapošljavanja i neformalnog sektora u upitniku Ankete o radnoj snazi.** Ova aktivnost se realizuje u cilju unaprijeđenja instrumenata za prikupljanje nacionalnih podataka radi periodičnog mjerenja obima neformalne ekonomije u Crnoj Gori.

Nakon završenog pilot testiranja koje će trajati do kraja ove godine, MONSTAT će sa relevantnim institucijama analizirati dobijene podatke kako bi se utvrdilo da li su ovako dobijeni podaci relevantni i validni (da li su pitanja dobro koncipirana, da li je potrebno proširiti obim pitanja, da li je ciljna grupa relevantna...). Cilj je da ovi indikatori ukažu koji su radnici pod najvećim rizikom od neformalnosti, koji su najzastupljeniji u neformalnoj ekonomiji u zavisnosti od njihovih ličnih i radnih karakteristika i da pruže određene naznake u vezi sa radnim uslovima (a posebno preklapanje između neformalne zaposlenosti i nestandardnih oblika zapošljavanja, radnog vremena i pitanja plata).

➤ Ministarstvo rada i socijalnog staranja je 8. marta 2019. godine potpisalo **Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i socijalnih partnera i MOR-a o Programu dostojanstvenog rada za 2019-2021. godinu.**

Jedna od mjera će se odnositi na podršku MOR-a na prikupljanju dodatnih podataka o neformalnom zapošljavanju i neprijavljenom radu kroz izradu analize svih propisa koji se odnose na neformalan rad, sa preporukama. Dodatno će se pružiti smjernice za sprovođenje konkretnih aktivnosti uključujući kampanje o podizanju svijesti javnosti o benefitima formalizacije neformalnog rada, uključujući povećanu ulogu Inspekcije rada i koordinaciju između institucija.

Mjera će se realizovati u narednom trogodišnjem periodu i treba da da dodatan doprinos smanjenju obima neformalnog rada kroz definisani ishod u okviru postavljenih nacionalnih prioriteta, a to je: "Unapređenje intervencija nadležnih institucija koje omogućavaju prelazak u formalnu ekonomiju"

➤ U okviru projekta Platforma za zapošljavanje i socijalna pitanja (ESAP) koji se finansira iz sredstava Evropske unije, a sprovodi Regionalni savjet za saradnju - RCC i Međunarodna organizacija rada (MOR), u aprilu 2019. godine, u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, **organizovana je Nacionalna radionica na temu „Suzbijanje neformalne zaposlenosti u Crnoj Gori“**, na kojoj je predstavljen i Izvještaj od strane nezavisnih eksperata, sa predlogom kratkoročnih i dugoročnih mjera, i to:

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

- Inicijative strateškog upravljanja kroz uvođenje holističkog, integralnog i strateškog pristupa rješavanju problema neprijavljenog rada, unapređenja u pogledu mjerenja neprijavljenog rada i povećanje nivoa povjerenja u institucije, a naročito inspekcijske službe utvrđivanjem strateških ciljeva.
- Mjere politike za destimulisanje neprijavljenog rada, kao npr. putem rekonstruisanja sistema novčanih kazni i sankcija, uspostavljanja registra poslodavaca kojima je izrečena kazna zbog neprijavljenih radnika, formiranja male radne grupe za unapređenje djelotvornosti elektronskih sistema za miniranje podataka (data mining), razmjenu i analizu podataka i primjenu lanca odgovornosti izvođača kod ugovora o izvođenju javnih radova.
- Mjere politika na strani ponude, kao što su poticaji za postepeno formaliziranje samozapošljavanja, pojednostavljenje procedura i oporezivanja za registraciju radnika kao što su dadilje, spremačice i slični poslovi, smanjenje poticaja za korištenje gotovine i povećano stimulisanje elektronskih plaćanja s ciljem smanjenja neprijavljenog rada i uvođenje stimulativne šeme poreskih rabata za vlasnike stanova koji bi imali poreske olakšice kada zapošljavaju (i) radnike kao ispomoć u domaćinstvu, i (ii) registrovane građevinare ili obrtnike koji pružaju usluge kućnih popravki i renoviranja stanova.
- Mijenjanje vrijednosti, normi i uvjerenja građana, putem kampanja za podizanje javne svijesti o prednostima prijavljenog rada, edukacije građana o poreskom sistemu i edukacije školske djece i studenata o prednostima prijavljenog rada.
- Reformisanje formalnih institucija kroz revidiranje i modernizaciju radnog zakonodavstva kako bi se uklonile prepreke za prijavljeni rad i uvele prilagodbe novim vrstama poslova, smanjenje poreskog opterećenja rada, prenos odgovornosti za plaćanje poreza i doprinosa sa poslodavaca na uposlenike, uklanjanje prepreka za prijavljeni rad mladih/studenata koji imaju stipendiju i obuku inspektora rada.
- Povećavanje učešća socijalnih partnera uključivanjem udruženja poslodavaca kako bi pružali savjete za formaliziranje, i pokretanje kampanja za podizanje svijesti među neprijavljenim radnicima i poslovnom zajednicom o prednostima prijavljenog rada.

➤ Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. maja t.g. donijela **Odluku o utvrđivanju minimalne zarade u neto iznosu od 222 eura**, na osnovu predloga Socijalnog savjeta. Povećanje minimalne zarade za 15% odnosno na 222€, uz smanjenje poreskog opterećenja rada smanjenjem stope doprinosa na obavezno zdravstveno osiguranje za 2 p.p. za sve poslodavce, neće imati značajnije nepovoljne implikacije na tržište rada u smislu gubitka poslova, a dopriniće rastu raspoloživog dohotka zaposlenih sa minimalnom zaradom, što bi trebalo na posredan način i doprinijeti smanjenju neformalnog rada. Ove mjere će se primjenjivati od 1. jula ove godine i njihove efekte će se u kontinuitetu pratiti i analizirati.

NAPOMENA:

U izvještaju Uprave za inspekcijske poslove sadržani su precizni podaci Inspekcije rada i Inspekcije za socijalnu i dječiju zaštitu, koje sprovode nadzor nad primjenom zakona iz nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja.

II.8. Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

ŠUMARSTVO

U cilju efikasnije borbe sa svim vidovima bespravnih aktivnosti u šumarstvu, Vlada na predlog Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, na sjednici 21. marta usvojila **Akcioni Plan za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu** i formirala međuresorsko Koordinaciono tijelo. U sastav tog tijela su predstavnici Ministarstva poljoprivrede i Uprave za šume, Uprave policije, Vrhovnog državnog tužilaštva, Uprave za inspekcijske poslove, Uprave carina, Poreske uprave, kao i predstavnik NVO sektora.

Akcioni plan sadrži tri strateška i četiri operativna cilja, kao i 20 konkretnih aktivnosti. Kroz definisane strateške i operativne ciljeve doprinosi se realizaciji Nacionalne strategije održivog razvoja do 2030 godine i Strategije razvoja šumarstva za period 2019-2023. godina. Aktivnosti koje se nalaze u Akcionom planu specifikovane su u tri grupe: preventivne mjere, sa ciljem predupređivanja pojava koje spadaju u nelegalne aktivnosti; zatim mjere monitoringa i detekcije, sa ciljem aktivnog praćenja i otkrivanja nelegalnih aktivnosti, kao i represivne mjere, sa ciljem osiguravanja da počinioci nelegalnih aktivnosti budu procesuirani i kažnjeni na adekvatan način.

Do sada su ostvareni sljedeći rezultati:

1. Od početka aprila, kada je počeo sa radom Koordinacioni tim za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu, **održano je sedam sjednica** tog radnog tijela i to u područnim jedinicama gdje su šume posebno ugrožene bespravnim aktivnostima. To su: Podgorica, Mojkovac, Kolašin, Bijelo Polje, Berane, Andrijevica i Pljevlja.
2. S obzirom na činjenicu da se najveći broj nelegalnih aktivnosti veže za propuste kod korišćenja šuma to je posebna pažnja bila posvećena tom segmentu. Uočene su brojne nepravilnosti kod dodjele i kontrole koncesija iz prethodnog perioda. Prikupljen je materijal koji je proslijeđen nadležnim državnim organima za slučajeve dodjele koncesije preduzeću iz Pljevalja koje je u vrijeme dobijanja predmetne koncesije imalo višegodišnju blokadu žiro računa kod Poreske uprave za više od 2 miliona eura. Takođe je ukazano na potrebu preduzimanja mjera od strane nadležnih državnih institucija (policija i tužilaštvo) za slučajeve **dodjele tri koncesije** na prostoru **PJ Kolašin** gdje su evidentni propusti nadležnih službenika koji su omogućili da se mimo ugovora posiječe višestruko veća količina drvne mase i to bez prateće planske dokumentacije. U **prvom slučaju** se radi o konesionaru koji je po konkursu **dobio na korišćenje 8.400 m³ a iskoristio je 43.252 m³**. Drugo preduzeće je po konkursu **dobilo na korišćenje 24.122 m³, a iskoristio je 29.474 m³**. Sa trećim preduzećem ugovorena je sječa od preko 6.000 m³ bez planske dokumentacije. Trenutno su u toku procedure za raskid dva koncesiona ugovora sa područja PJ „Pljevlja“.
3. Kao rezultat kvalitetnijeg monitoringa odobrenih koncesija u prethodnom periodu, ostvareni su značajno veći prihodi po osnovu naplate koncesionih naknada. Uspostavljena je efikasnija naplata naknada (**za 6 mjeseci ove godine prihodi veći za 47% u odnosu na uporedni period prošle godine iako je proizvodnja manja za 22%**)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

uz prethodno obezbjeđenje bankarskih garancija od strane koncesionara što je preduslov za odgovorno finansijsko poslovanje Uprave za šume.

4. Koridnacioni tim je u ovom periodu posebnu pažnju posvetio otkrivanju i procesuiranju bespravnih sječa na području više područnih jedinica u opštinama na sjeveru Crne Gore. Intenzivno se sprovodi i kontrola preduzeća korisnika šuma, prvenstveno sa aspekta njihovog zakonitog poslovanja, ažurne dokumentacije i izmirenih obaveza prema zaposlenim i državi. U Crnoj Gori je aktivno 476 preduzeća koja se bave sječom šuma, preradom drveta i proizvodnjom namještaja, a značajan broj njih (ukupno 202 preduzeća) ima prijavljenog samo jednog radnika što je zaslužilo posebnu pažnju prilikom kontrole. Ostvareni prihod ovih preduzeća sa jednim radnikom u 2018. godini iznosi 4.649.462 €. Od toga 17 preduzeća ima prijavljene prihode na godišnjem nivou od 80.000 € do 478.755 €, dva preduzeća više od 400.000€, a deset preduzeća su imala prihode od 100.000 – 200.000€. Ukupne obaveze po osnovu neplaćenih poreza ovih preduzeća iznosu 1,85 miliona € . Od strane Poreske uprave kontrolisano je 181 preduzeće a utvrđene su nepravilnosti i preduzete mjere za 134 preduzeća sa jednim radnikom i donijeta rješenja o prinudnoj naplati potraživanja Broj zatečenih lica za rad "na crno" je 43 i shodno tom, preduzete su zakonom predviđene mjere. Inspekcijski organi izrekli su kazne u ukupnom iznosu cca 46.000,00 eura. Javnost se u kontinuitetu informiše o ostvarenim rezultatima, nakon svake sjednice Korodinacionog tima.
5. Od strane šumarske inpekcije ukupno je izvršeno 758 kontrola i tim povodom od strane inspekcijskih službi su izrečene kazne prema kontrolisanim preduzećima u iznosu od oko 16.700,00 €.
6. Do sada su otkrivene sječe većeg ovima u PJ Andrijevića i to u gazdinskoj jedinici "Gradišnica – Jelovica" koja je kroz prethodne aktivnosti Koordinacionog tima označena kao prostor sa najvećim nelegalnim aktivnostima na području te opštine. Ukupna drvena masa koja je nelegalno posječena je preko 7.000 m³ (što je više u odnosu na cjelokupnu bespravnu sječ u cjelokupnom prostoru Crne Gore). Osim toga poseban fokus tima bio je usmjeren na područne jedinice Pljevlja, Mojkovac i Kolašin u kojima su u prethodnom periodu bile izražene i otkrivene bespravne sječe, a o kojima je javnost u kontinuitetu informisana. Na području PJ Mojkovac je konstatovana veća bespravna siječa od 367,67 m³. Kordinacioni tim je na osnovu uvida na terenu i relevantne dokumentacije utvrdio da postoji osnovana sumnja da su pojedini službenici Područne jedinice Uprave za šume u Pljevljima napravili niz propusta kod dodjele drvne mase sa trase dalekovoda Pljevlja - Čevo zbog čega je cjelokupna dokumentaciju o tom slučaju proslijeđena odsjeku za privredni kriminalitet CB Pljevlja koji će u saradnji sa nadležnim tužiocem sprovesti neophodne radnje.
Do sada je podnešeno 18 krivičnih prijava na poznatog počinioca a 61 krivična prijava na NN lice. Ostale krivične prijave za sječ u većem obimu su u procesu definisanja (uspostavljena je saradnja sa CB Pljevlja i Berane i Višim tužilaštvom u Bijelom Polju).
7. U toku rada tima uočeno je da jedan od najvećih uočenih problema je bio loše stanje na putnoj infrastrukturi koje koriste koncesionari u ruralnim područjima. Odlučeno je da ubuduće moraju detaljno kontrolisati svi utovari drvne građe, sa stanovišta

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

legalnosti njihovog porijekla i težine utovara, a sve u cilju zaštite lokalnih puteva. U tom pravcu od strane Ministarstva formirana je državna Komisija za praćenje stanja šumske infrastrukture. Gotovo sve opštine sa sjevera su izrazile spremnost da formira svoje komisije koje bi bile podrška Upravi za šume a sve u cilju da se prati stanje putne infrastrukture na lokalnim/šumskim putevima, kako bi se spriječila njihova devastacija od strane koncesionara i ispunila očekivanja lokalnog stanovništva. Ministarvo je opštini Bijelo Polje koja do sada najbolje realizuje ovu aktivnost donirala mjernu plaformu za osovinsko opterećenje u cilju zaštite šumskih puteva.

8. Zbog nesavjesnog poslovanja na planu zaštite šuma, direktor Uprave za šume donio je odgovarajuća rješenja o pokretanju postupka i udaljivanju sa posla za 4 službenika UŠ od kojih je protiv jednog podnijeta krivična prijava.
- Kordinacioni tim je ocijenio da i pored svih napora na suzbijanju nelegalnih radnji u šumama i mjera na uređenju ove oblasti, prostor nezakonitim radnjama u šumama ostavlja neadekvatna, odnosno blaga kaznena politika koja se sprovodi po prijavama za učinjene teže povrede radne dužnosti.
9. Uspostavljena je saradnja Kordinacionog tima sa međunarodnim projektom ***“Regionalna akcija za borbu protiv kriminala i korupcije u šumarstvu”*** koju realizuju predstavnici NVO sektora uz podršku inostranih donatora (Norveška Vlada ključni donator) gdje je potpisan protokol o zajedničkoj saradnji za suzbijanje nelegalnih aktivnosti. Koordinator ovog projekta ističu zadovoljstvo dosadašnjim načinom saradnje i konkretnim akcijama koje se sprovode na planu zaštite šuma od bespravnih aktivnosti. Sa predstavnicima ovog projekta Kordinacioni tim je ***organizovao dvije zajedničke sjednice i to u Kolašinu i Bijelom Polju***. Na sastancima je saopštena i opšta ocjena međunarodnog rukovodnog tima ovog projekta da je Crna Gora od svih država u regionu učinila najviše na planu suzbijanja nelegalnih aktivnosti u šumarstvu i da su njene institucije veoma otvorene za saradnju sa civilnim sektorom.
10. U okviru istog programa međunarodni eksperti su angažovani za podršku kod primjene FSC standarda u cilju unapređenja održivog gazdovanja šumama i sprečavanja nelegalnih radnji u šumarstvu.

Predlozi za unapređenje stanja i prevazilaženja evidentiranih problema:

U proteklom periodu posebna pažnja je posvećena kontroli preduzeća korisnika šuma, prvenstveno sa aspekta njihovog zakonitog poslovanja, ažurne dokumentacije i izmirenih obaveza prema zaposlenim i državi. Iako su vidljivi pomaci na planu odgovornog gazdovanja šumama ostali su problemi koje treba rješavati u narednom periodu. Tu se prvenstveno misli na:

- Nedovoljno sinhronizovan i efikasan rad Uprave za Inspeksijske poslove. Naime, rad Kordinacionog tima nije značajnije podržan od strane ovog organa (izuzev mjeseca aprila). Zbog specifičnosti kontrolisanih preduzeća naš zahtjev je bio da se kontrola od strane inspekcije vrši timski (istovremeno postupanje šumarske, inspekcija rada, tržišne i ekološke inspekcije) posebno u segmentu kotrole rada na crno. Ta praksa nije zaživjela a početkom turističke sezone većina aktivnosti inspekcija je skoncentrisana

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

prema primorju što značajno otežava kontrole preduzeća na sjeveru države. Šumarska inspekcija je izvršila 758 kontrola (što nije malo) ali su izrečene kazne simbolične i iznose 16.700,00€ što u odnosu na realno stanje na terenu neprihvatljivo. Mjere prema korisnicima šuma su preblage i neadekvatne uočenim propustima. Problem predstavlja u vremenskom roku dug mandat pojedinih inspektora na teritoriji samo jedne opštine. U gotovo svim opštinama gdje smo boravili i kontakata koje smo imali sa različitim stranama vidi se da inspektori ne djeluju u opsegu svojih potpunih zakonskih ovlaštenja.

Predlog: Zamjena Inspektora po područjima djelovanja i transparentan plan aktivnosti inspekcije kako bi se sistemski mogle kvalitetno koordinirati aktivnosti.

- Proces monitiranja, otkrivanja bespravnih aktivnosti i obezbeđenja dokazivanja je problematičan kod gotovo svih subjekata uključenih u ovaj proces. Nije rijedak slučaj da nadležni organi konstatuju dijametralno suprotne konstatacije o činjeničnom stanju u kontrolisanim preduzećima.

Predlog: Uspostavljanje jasnih procedura kod primjene nadležnosti državnog organa i efikasnije kontrole privrednih subjekata. Uspostavljena jedinstvena baza privrednih subjekata od strane Poreske Uprave da bude dostupna zainteresovanim državnim organima.

- Kaznena politika koja se sprovodi po prijavama za učinjene teže povrede radne dužnosti nije adekvatno sankcionisana.

Predlog: Disciplinska komisija po našem mišljenju treba objektivnije da sagledava značaj pričinjene štete koje prouzrokuju pojedinci svojim postupanjem.

- Predugo trajanje svih vrsta sporova koji se vode protiv počinioca bespravnih aktivnosti i blaga kaznena politika.

Predlog: Smatramo da već u procesu definisanja prijava treba obezbijediti mišljenja vještaka određenih struka kako se procesi nebi odugovlačili. Sa druge strane treba razmotriti činjenicu da li službenik koji je pravosnažno osuđen za šumsku krađu može i dalje vršiti isti posao nakon izdržane kazne.

- Odluka o privremenom ograničenju izvoza određenih drvnih sortimenata iz 2017. godine, kao i izmjena i dopuna te odluke iz 2019. godine, pružila je očekivane rezultate koji se odnose na smanjenje izvoza neobrađenih drvnih sortimenata (trupaca i otpadnog drveta) iz Crne Gore. Smisao ove odluke je bila i da se suzbije ili smanji korištenje drvne mase iz nelegalnih izvora.

Takođe je evidentno da privredna društva koja se bave primarnom preradom drveta, najčešće proizvodnjom rezane građe, imaju niže cijene u izvozu za 30-40 eura/m³ u odnosu na cijene koje vladaju na domaćem tržištu kao i u okruženju. Fakturisanjem ovakvih cijena privrednim društvima u okruženju, prije svega privrednim društvima u Srbiji, Kosovu i Albaniji, gdje za razliku od pune cijene se ulazi u zonu sivog tržišta a takva privredna društva ne iskazuju realno poslovanje i ne prikazuju stvarnu dobit. Takvim načinom poslovanja praktično nema razlike između prihoda i rashoda, privredna društva ne iskazuju poslovanje

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

na pravi način, i dolazimo do toga, da prirodni resurs koji koriste (oblo drvo) ne valorizuje se na najbolji način i ne iskazuje se profit prilikom poslovanja.

Predlog: Kako bi se ovakav način poslovanja sveo na najmanju moguću mjeru potrebno bi bilo prilagoditi zakonske propise ili stvoriti uslove da inspeksijski organi mogu ovakav način poslovanja sankcionirati.

Unija slobodnih sindikata Crne Gore - Predlog mjera u borbi protiv neformalne ekonomije

Unija slobodnih sindikata Crne Gore je predložila sledeće mjere u borbi protiv neformalne ekonomije:

- jačanje institucionalnih kapaciteta i ljudskih resursa u tijelima za kontrolu i prikupljanje javnih prihoda;
- ukinuti reizbor inspektora u cilju jačanja njihove nezavisnosti i autonomnosti u radu;
- tehnički uvezati, onosno unaprijediti komunikaciju svih institucija koje se bave pitanjem suzbijanja neformalne ekonomije;
- formirati multiresorne akcione timove na nivou glavnog grada i većih opština (poreska inspekcija, inspekcija rada, tržišna inspekcija, komunalna policija, policija) koji uključuju i predstavnike sindikata;
- razmotriti sistem mjera i podsticaja kroz smanjenje opterećenja rada, parafiskalnih opterećenja, transakcionih troškova. Potrebno je pojednostaviti procese kod procedura registracije i sl.;
- uspostaviti javni registar poslodavaca kojima je izrečena kazna po osnovu učešća u neformalnoj ekonomiji i u okviru njega registar povratnika;
- izvršiti reformu poreske politike sa ciljem proširenja poreskog obuhvata;
- intenzivirati aktivnosti vezane za donošenje i implementaciju Zakona o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga. Potrebno je utvrditi efikasnost zamjene postojećih fiskalnih kasa;
- sprovesti kontrole privrednih subjekata koji duži vremenski period nijesu imali promet novca preko svojih računa;
- sprovesti kontrole privrednih subjekata koji po podacima Poreske uprave zapošljavaju po jednog zaposlenog;
- utvrditi obavezu poslodavca da u radnim prostorijama moraju imati spisak radnika koji su u toj smjeni radno angažovani, kao i obavezu posjedovanja radne identifikacije zaposlenih;
- Obnoviti kampanju putem medija o značaju poreskog sistema i poreske discipline.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENIM AKTIVNOSTIMA U 2018. GODINI I I I II KVARTALU 2019. GODINE

Sistematizovane mjere za suzbijanje sive ekonomije:

- Intenzivirati aktivnosti na izradi novog Predloga zakona o inspekcijskom nadzoru (inspekcijski nadzor u stanovima i drugim privatnim prostorima) uz sagledavanje potrebe izmjena Zakona o prekršajima i Zakona o staranju o privremeno i trajno oduzetoj imovini;
- preispitati kaznenu politiku u sferi prekršajne odgovornosti preduzetnika (izjednačavanje kazni za prekršaje za sve poslovne subjekte);
- preipistati pravni okvir u oblasti elektronske trgovine i predložiti mjere za smanjenje sve prisutnije sive ekonomije u oblasti elektronske trgovine;
- preispitati kaznenu politiku – za veliki broj prekršaja koje su u sferi sive ekonomije izriču se kazne ispod propisanog minimuma;
- poslovni subjekti sa jednim zaposlenim – međusektorski analizirati pojavu imajući u vidu da veliki broj subjekata nije poslovo aktivan, a nalazi se u CRPS-u;
- intenzivnija kontrola ulaska stranaca i praćenje njihovog kretanja jer se veliki broj bavi nelegalnim poslovima;
- kontinuirana razmjena informacija između državnih organa privrede i potrošača;
- unapređenje metoda organizacije i sprovođenja inspekcijskog nadzora;
- jačanje administrativnih kapaciteta lokalnih inspekcija u cilju bolje implementacije propisa;
- intenzivnija finansijska kontrola kolektivnog smještaja;
- intenzivnije praćenje online platformi za izdavanje smještaja i kontrola izdavalaca smještaja;
- intenzivnija kontrola prevoza turista/izletnika na moru;
- sagledavanje potrebe izmjena Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja u dijelu prijave stranaca na obavezno socijalno osiguranje.